

สนองโอรส

สภากาชาดไทย ฉบับที่ 247 มกราคม – มีนาคม 2569

**สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
สภานายิกาสภาภาษาไทย**

**สถิตในดวงใจตราบนิจนิรันดร์
น้อมศิริภรณ์ กราบแทบพระยุคลบาท
ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นอันหาที่สุดมิได้**

ข้าพระพุทธเจ้า คณะผู้บริหาร และบุคลากรสภาภาษาไทย

สนองโอรุสสภากาชาดไทย

วัตถุประสงค์

- เผยแพร่กิจการและข่าวสารของสภากาชาดไทย
- เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การรักษาพยาบาล และป้องกันโรคแก่ประชาชน
- เพิ่มพูนวิทยาการและสารคดีน่ารู้ สร้างเสริมปลูกฝังคุณธรรม ความเมตตา กรุณาในหมู่ชนร่วมชาติ

นิตยสารราย 3 เดือน

ฉบับที่ 247 เดือนมกราคม - มีนาคม 2569

ISSN 0125-5851

สารบัญ

เจ้าของ

สภากาชาดไทย

ที่ปรึกษา

นายเดช บุนนาค

บรรณาธิการ

นางจิราพร ศรีสอ้าน

กองบรรณาธิการ

นางสาวสุชาดา วัฒนารักษ์

นางเฉลิมรัตน์ น้อยกลาง

งานพิพิธภัณฑสถานกาชาดไทย

สำนักงาน

สำนักสารนิเทศและสื่อสารองค์กร
กลุ่มงานกลยุทธ์องค์กร สภากาชาดไทย
1873 ถนนพระรามที่ 4 เขตปทุมวัน

กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 0 2256 4032-6

พิมพ์ที่

บริษัท จามจุรีโปรดักส์ จำกัด

26 ถนนพระราม 2 ซอย 83 แขวงแสมดำ

เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ 10150

บทความ/สัปดาห์พิเศษ

พระคู่บุญบารมี 4

รอบรู้กาชาด

งานกาชาด 2568 26
ภารกิจด้วยหัวใจภายใต้ร่มพระบารมี 28
สภากาชาดไทยและภาคีเครือข่ายส่งต่อความอบอุ่นให้ผู้ด้อยโอกาส 29
ทุกพลังความช่วยเหลือ สู้ผู้ประสบภัยทุกภัยภาคใต้ 30
ร่วมลงนามเพื่อขับเคลื่อนการดูแลผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน 31

เรื่องเล่าบุคคลสำคัญในสภากาชาดไทย

รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงคุณหญิงสำหรี จิตตินันท์ 32
“สายลม” ความเมตตา แห่งมูลนิธิสังเคราะห์เด็กของสภากาชาดไทย

มิวเซียมกาชาดเล่าเรื่อง

เมื่อสยามเริ่มมีเครื่องบินพยาบาลในประเทศ ตอนที่ 2 34

กาชาดสากล

อาวุธที่ถูกห้ามใช้ยามสงคราม 38

สุขภาพอนามัย

วัคซีนที่สำคัญกับวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ 40
คุณภาพชีวิตในวาระสุดท้าย 42
PrEP แบบฉีด นวัตกรรมป้องกัน HIV 44

เล่าเรื่อง/เที่ยวไปกับกาชาด

“เย็นเวลา” เป้าหมาย Net Zero ปรับประเทศให้ทันโลก 45

พระมหากรุณาธิคุณ

ศรัทธาเพื่อกาชาด 47

สภากาชาดไทย

Thai Red Cross Society

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช
สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบรมราชูปถัมภ์สภากาชาดไทย

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

สภานายิกาสภากาชาดไทย

คณะกรรมการสภากาชาดไทย

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี
ศิริกิจาริณีพิริยพัฒน์ รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี

อุปนายิกาผู้อำนวยการสภากาชาดไทย

ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร
ศาสตราจารย์พิเศษ กิตติพงษ์ อรุณพัฒน์พงศ์
นายฐานันท์ สิริวัฒนภักดี
ดร.ประสาร ไตรรัตน์วรกุล
ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล
นายวิทยา เวชชาชีวะ
นายสมนิต คงสิริ
นายฮาราลด์ ลิงค์

นายกฤษฎา บุญราช
นายเกริก วณิชกุล
นายเดช บุญนา
ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์พรชัย มาตังคสมบัติ
นายยอดเยี่ยม เทพรานนท์
ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์วิศิษฐ์ สิตปรีชา
ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.คุณหญิงสุชาดา กีระนันท์
นายกเหล่ากาชาดจังหวัด กรรมการสภากาชาด ผู้แทนภาค 1-12

นายกลินท์ สารสิน
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย
นายบัณฑิต ลำคำ
นางพาสินี ลีมอดิตบูลย์
ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์วงศ์กุลพัทธ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
นายศุภชัย เจียรวนนท์
พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์

นางกอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร
คุณหญิงชญา วัฒนศิริธรรม
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญสม เลิศธีรวัฒน์
ศาสตราจารย์ ดร.ไพรัช ธัชยพงษ์
ศาสตราจารย์สรรเสริญ ไกรจิตติ
ศาสตราจารย์ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน

คณะกรรมการบริหารสภากาชาดไทย

เลขาธิการสภากาชาดไทย
ประธานคณะกรรมการทรัพยากรบุคคลของสภากาชาดไทย
ศาสตราจารย์พิเศษ กิตติพงษ์ อรุณพัฒน์พงศ์

เหรัญญิกสภากาชาดไทย
ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์วิศิษฐ์ สิตปรีชา

ประธานคณะกรรมการนโยบาย ยุทธศาสตร์ และงบประมาณ สภากาชาดไทย
ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์วงศ์กุลพัทธ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

คณะกรรมการจัดการสภากาชาดไทย

นายเดช บุญนา
เลขาธิการสภากาชาดไทย
นายแพทย์พินิจ กุลละวณิชย์
ผู้ช่วยเลขาธิการสภากาชาดไทย
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ไศภณ นภาร
ผู้ช่วยเลขาธิการสภากาชาดไทย
และผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์
ผู้ช่วยเลขาธิการสภากาชาดไทย
พลโท นายแพทย์อำนาจ บาลี
ผู้อำนวยการสำนักงานบรรเทาทุกข์และประชานามัยพิทักษ์
นางชนิษฐา หงสประภาส
ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารทรัพยากรบุคคล
นางสุทธารักษ์ ปัญญา
ผู้อำนวยการสำนักงานการคลัง
นางสาวพรรณพร คงยิ่งยง
ผู้อำนวยการกลุ่มงานกลยุทธ์องค์กร
นายอภิชัย อินตะแก้ว
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
นายพฤตพงศ์ ศรีมาจันทร์
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงลลิตา ปริญญาก
ผู้อำนวยการศูนย์ดวงตาสภากาชาดไทย
นายอนุวัฒน์ จงยิโน
ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจสอบ
ศาสตราจารย์ นายแพทย์ธีระพงศ์ ตันทวีเชียร
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยโรคเอดส์และโรคติดต่อ

คุณหญิงชญา วัฒนศิริธรรม
เหรัญญิกสภากาชาดไทย
ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์ชัยเวช นุชประยูร
ผู้ช่วยเลขาธิการสภากาชาดไทย
นายกฤษฎา บุญราช
ผู้ช่วยเลขาธิการสภากาชาดไทย
และผู้อำนวยการสำนักงานบริหารกิจการเหล่ากาชาด
ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์เสก อักษรานุเคราะห์
ผู้ช่วยเลขาธิการสภากาชาดไทย
นางสุนันทา ศรอนุลิน
ผู้อำนวยการสำนักงานยุวกาชาดและอาสาสมัครกาชาด
รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงดวงใจ ชัยวานิชศิริ
ผู้อำนวยการศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ
รองศาสตราจารย์ ดร. นายแพทย์จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
นางสุภาภรณ์ อังชัยสุขศิริ
ผู้อำนวยการสำนักบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน
นายธนศร วังศรีบุญธรรม
ผู้อำนวยการสำนักบริหารระบบกายภาพ
นางผกามาส สินธุเมษศิริ
ผู้อำนวยการสำนักขับเคลื่อนการพัฒนา
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สุกัญญา นีวาทวงศ์
ผู้อำนวยการศูนย์รับบริจาคอวัยวะสภากาชาดไทย
รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงนวลจันทร์ ปราบพาล
เลขาธิการมูลนิธิสืบนาคะเสถียรของสภากาชาดไทย
นางปองรศรี รักธรรม
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานโภชนาการ สวนจิตรลดา

ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์วิศิษฐ์ สิตปรีชา
ผู้ช่วยเลขาธิการสภากาชาดไทย และผู้อำนวยการสถานเสาวภา
ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุทธิพงษ์ วัชรสินธุ
ผู้ช่วยเลขาธิการสภากาชาดไทย ฝ่ายการแพทย์
ดร.อภิชาติ ชินวรรโณ
ผู้ช่วยเลขาธิการสภากาชาดไทย
ฝ่ายการต่างประเทศ
นายสุพงษ์ ลิ้มพานิช
ผู้ช่วยเหรัญญิกสภากาชาดไทย
นางนันทยา แก้วเกตุ
ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการสภากาชาดไทย
นายขรรค์ ประจวบเหมาะ
ผู้อำนวยการสำนักงานจัดหาอาหารได้
นายบุญรักษ์ สรีคานนท์
ผู้อำนวยการสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล
นางจิราพร ศรีสอาน
ผู้อำนวยการสำนักสารนิเทศและสื่อสารองค์กร
นายบวรวิทย์ ศิริทรัพย์สมบัติ
ผู้อำนวยการสำนักจัดซื้อ
รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงกฤษณา พิริเวช
ผู้อำนวยการศูนย์เวชศาสตร์ฟื้นฟู
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพร พุทธิรังษี
ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมปฐมพยาบาลและสุขภาพอนามัย
นางสาวศรีณดา สกลนารักษ์
ผู้อำนวยการสำนักงานจัดการทรัพยากรสารสนเทศสภากาชาดไทย
นายอานนท์ เชิงขโน
ผู้อำนวยการสำนักการต่างประเทศ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงดำรงตำแหน่งพระบรมราชูปถัมภกสภาภาษาไทย นับตั้งแต่ พ.ศ. 2489 ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้แต่งตั้ง สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ให้ทรงดำรงตำแหน่งสภานายิกาสภาภาษาไทย เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2499 สืบต่อจากสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง แม้จะทรงมีพระราชกรณียกิจมากมายหลากหลายด้าน แต่ตลอดระยะเวลาที่ทรงดำรงตำแหน่งสภานายิกาสภาภาษาไทยพระองค์ทรงทุ่มเทพระวรกายปฏิบัติพระราชกรณียกิจคุณูปการด้วยน้ำพระราชหฤทัยที่เปี่ยมด้วยพระเมตตา เพื่อให้กิจการสภาภาษาไทยเจริญก้าวหน้า สอดคล้องกับพันธกิจของสภาภาษาไทยทั้งด้านการแพทย์และสุขภาพอนามัย การบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย การบริการโลหิต และการส่งเสริมคุณภาพชีวิต รวมถึงด้านมนุษยธรรมและการต่างประเทศ ซึ่งทำให้สภาภาษาไทยเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ล้วนเกิดจากที่ทรงห่วงใยในทุกสุขของประชาชน

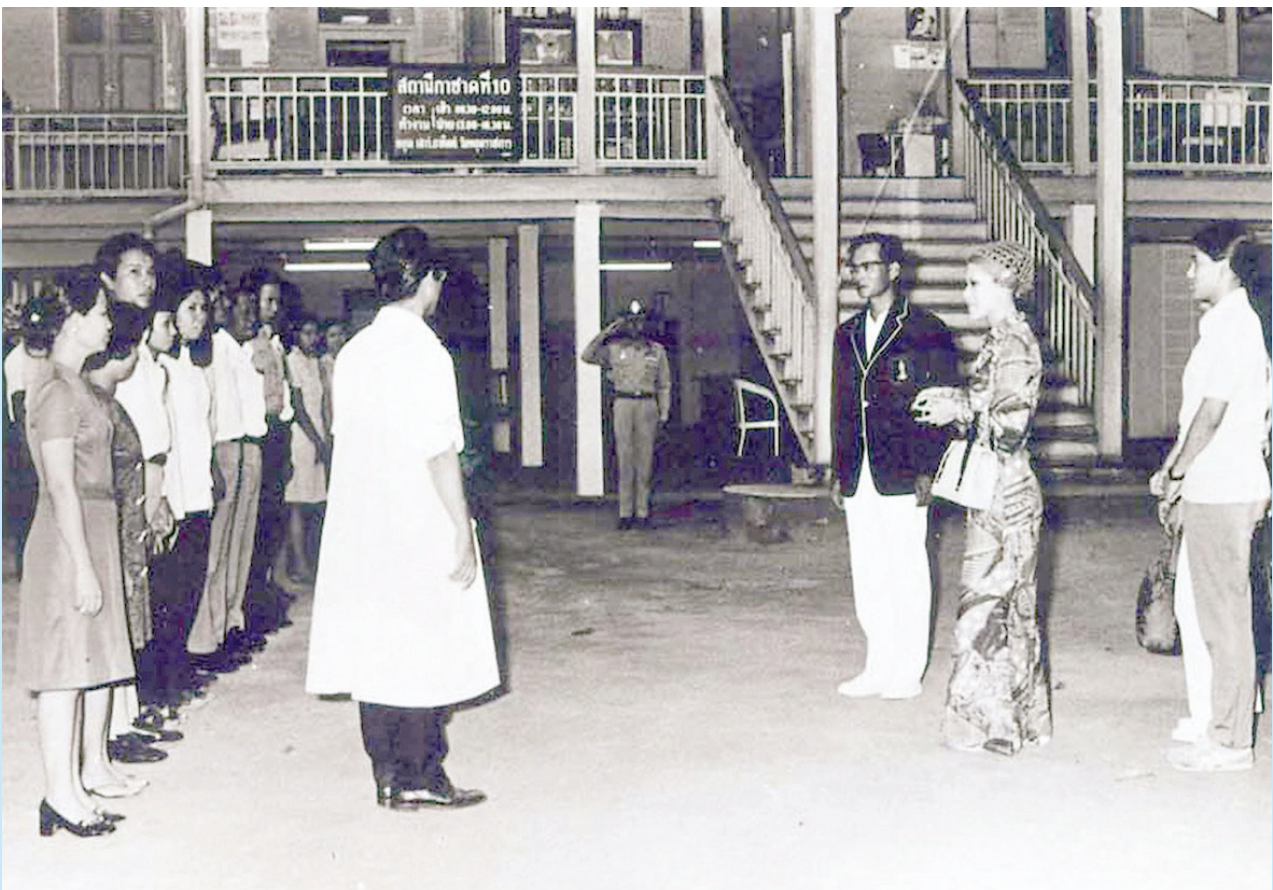
ตลอดระยะเวลาที่ทรงดำรงตำแหน่งสภานายิกาสภาภาษาไทย พระองค์ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเคียงคู่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่สำคัญและเื้อื้อต่อการดำเนินงานของสภาภาษาไทยมาอย่างต่อเนื่อง อันเป็นภาพที่ประทับอยู่ในความทรงจำ สอนองโอรุณฉบับนี้ขอเผยแพร่พระราชกรณียกิจของทั้งสองพระองค์ ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

พระคู่บุญบารมี

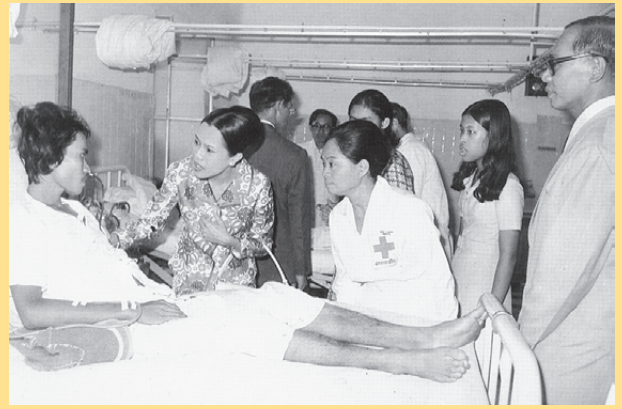
ประกอบพระราชกรณียกิจเคียงคู่องค์ราชัน

ทรงใส่พระราชหฤทัยในความเป็นอยู่ของพสกนิกร

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จฯ เคียงคู่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ที่เป็นการแบ่งเบาพระราชภาระ ทรงใส่พระราชหฤทัยในความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบททางไกล ที่ได้รับความเดือดร้อน รวมถึงพระราชทานความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย อันเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติ และประชาชนอนเกประการ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จฯ พร้อมด้วยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ไปทรงเยี่ยมสถานีภาคที่ 10 หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และทอดพระเนตร การดำเนินงาน พร้อมทั้งพระราชทานทรัพย์สินส่วนพระองค์เพื่อบำรุงกิจการต่าง ๆ ของสถานีภาคที่ 10 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2508

เสด็จฯ แปรพระราชฐานไปประทับที่พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่ ทรงเห็นความเป็นอยู่ของประชาชนและชาวเขาว่าได้รับความเดือดร้อนจากอากาศหนาวเย็นและมีปัญหาด้านสุขภาพ จึงมีพระราชดำริให้สภากาชาดไทยจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ โดยมีบริการตรวจโรค ปลูกฝีแก่ชาวเขาและประชาชน ในเขตอำเภอแมริม อำเภอฮอด อำเภอเมือง อำเภอสันกำแพง และอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 12 มกราคม – 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2509 พร้อมพระราชทานผ้าห่ม เสื้อผ้า และสิ่งของจำเป็นในครั้งนั้นด้วย

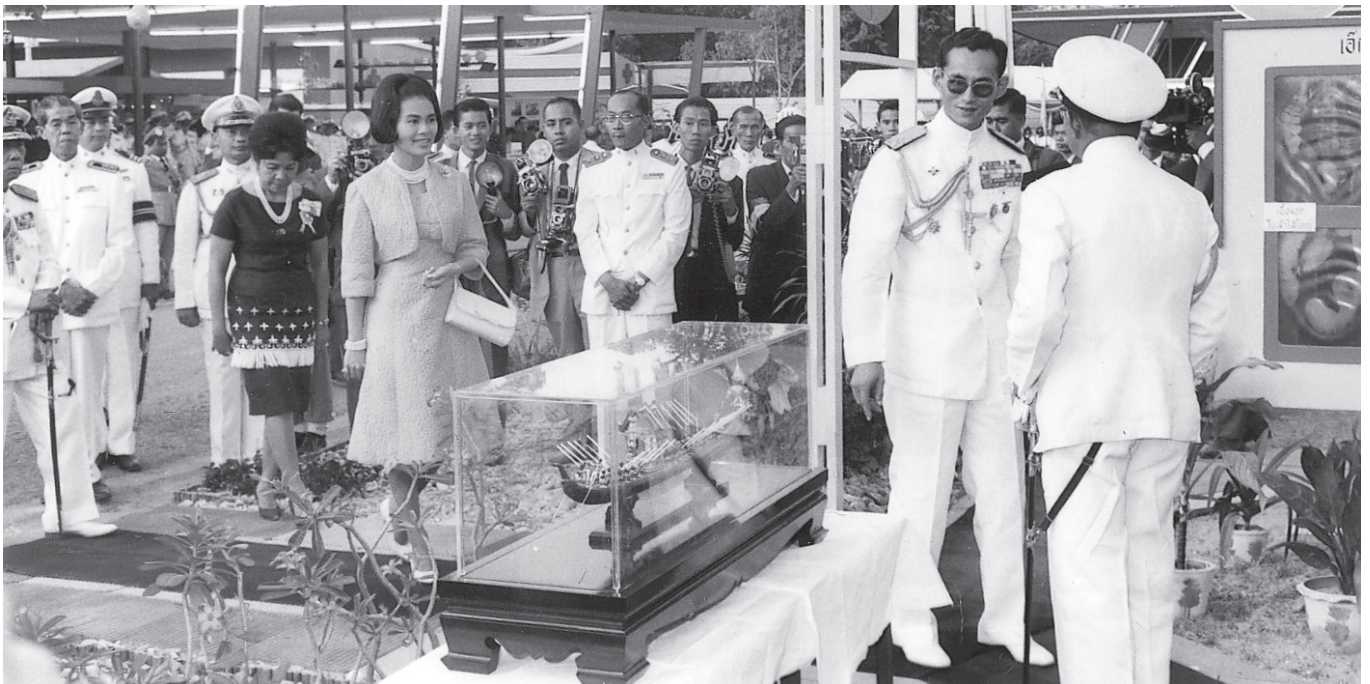
แม้แต่คราวเกิดภัยพิบัติรุนแรง หรือเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งและเกิดการจลาจลภายในประเทศ ทั้งสองพระองค์ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ และสิ่งของช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความทุกข์ร้อน พร้อมทรงติดตามสอบถามความเป็นอยู่อย่างต่อเนื่องเพื่อทรงหาวิธีช่วยเหลือพสกนิกรให้พ้นจากความทุกข์ยาก และได้เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมผู้ป่วย ณ ห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2516

เสด็จฯ ไปทรงเปิดสถานีกาชาดที่ 11 วิเศษนิมย เขตภาษีเจริญ พร้อมทรงเยี่ยมชมการดำเนินงาน เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2510

ทรงสนับสนุนกิจกรรมหารายได้เพื่อบำรุงสภาพอากาศไทย

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงตระหนักดีว่าความทุกข์ยากเกิดขึ้นได้กับทุกคนและไม่เลือกสถานการณ ทั้งความทุกข์ยากทางกายหรือจิตใจ สาเหตุจากโรคภัย อุบัติภัย ความยากจน นอกจากพระราชทานความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความทุกข์ร้อนแก่ประชาชนแล้ว ยังทรงสนับสนุนกิจกรรม เพื่อนำเงินรายได้บำรุงสภาพอากาศไทยให้สามารถดำเนินการกิจต่าง ๆ ได้อย่างเต็มกำลัง

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จฯ พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ไปทรงเป็นองค์ประธานเปิดงานกาชาด ทรงเยี่ยมร้านและทรงร่วมกิจกรรมในงานกาชาดเพื่อหาเงินรายได้บำรุงสภาพอากาศไทย

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้ทรงมีพระราชเสาวนีย์โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายสถานที่จัดงานกาชาด จากสถานเสาวภามายังบริเวณสวนอัมพรในปี 2500 เนื่องจากทรงเห็นว่าสถานเสาวภาคับแคบไม่สะดวกแก่ผู้มาเที่ยวงาน โดยมี หม่อมกอบแก้ว อาภากร ณ อยุธยา เป็นประธานคณะกรรมการอำนวยการจัดงานกาชาด ต่อมาสถานที่จัดงานได้ขยายบริเวณออกไป ปัจจุบันงานกาชาดจัดขึ้น ณ สวนลุมพินี

ปีแรกของการย้ายสถานที่จัดงานกาชาดได้จัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จฯ ไปทรงเป็นองค์ประธานเปิดงาน พร้อมด้วยพระราชโอรสและพระราชธิดา มีพิธีพระราชทานเหรียญกาชาดสมนาคุณแก่ผู้ทำคุณประโยชน์ให้สภากาชาดไทย และมีงานเลี้ยง พระราชทานแก่ผู้พลก่ลาฯ ถวายเงินบำรุงสภากาชาดไทย และได้เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรและพระราชทานรางวัลในการประกวดธิดากาชาด ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรกในงานกาชาด ประจำปี 2504 เพื่อส่งเสริมความรู้และความเข้าใจแก่เยาวชน และปลูกฝังศรัทธาในการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของสภากาชาดไทย กับทั้งส่งเสริมคุณสมบัติกุลสตรีไทยในการอุทิศตนทำงานเพื่อสาธารณประโยชน์

คณะกรรมการอำนวยการจัดงานกาชาดเข้าเฝ้าฯ และรับพระราชทานเลี้ยงน้ำชา ณ สนามหญ้า พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2514

งานกาชาดได้วิวัฒนาการเรื่อยมา และในปีต่อ ๆ มา เนื่องจากพระราชกรณียกิจเพิ่มขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อุปนายิกาผู้อำนวยการสภากาชาดไทย เสด็จฯ ไป ทรงเป็นองค์ประธานเปิดงานกาชาดเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่คณะกรรมการอำนวยการจัดงานกาชาด ผู้ปฏิบัติงานที่ร่วม ออกกำลังกาย ทั้งพสกนิกรที่เข้าชมงานและร่วมน้ำใจทำบุญกับสภากาชาดไทยในงานกาชาดประจำปี

นอกเหนือจากงานกาชาดประจำปี พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ยังเสด็จฯ ไปทรงร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น เพื่อนำเงินรายได้สนับสนุนการดำเนินงานของสภาภาษาไทย อาทิ

เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรการแสดงระบำและดนตรีของคณะศิลปนิโซเวียต ซึ่งจัดขึ้นเพื่อนำเงินรายได้บำรุงสภาภาษาไทย ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2507

เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรการแสดงบัลเลต์ของคณะบัลเลต์ฝรั่งเศส ณ โรงละครแห่งชาติ เพื่อนำเงินรายได้บำรุงสภาภาษาไทย เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2512

เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรภาพยนตร์รอบปฐมทัศน์ เรื่อง The Great Race เพื่อนำเงินรายได้บำรุงสภาอากาศไทย ณ โรงภาพยนตร์ ศาลาเฉลิมไทย เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2509

ทรงเผยแพร่กิจการสภาภาษาไทยต่อนานาอารยประเทศ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จฯ ไปทรงเยือนต่างประเทศ ระหว่าง พ.ศ. 2502-2510 ในการเสด็จฯ เยือนประเทศต่าง ๆ ทั้งในทวีปยุโรป เอเชีย อเมริกา เพื่อเป็นการเจริญสัมพันธไมตรีนั้น ทรงเผยแพร่พระราชกรณียกิจที่ทรงปฏิบัติและเกียรติคุณของสภาภาษาไทยกับสภาภาษาต่างประเทศต่าง ๆ และทรงถือโอกาสเสด็จฯ ไปทอดพระเนตรกิจการภาษาของประเทศนั้น ๆ เพื่อทรงนำมาพัฒนาปรับปรุงกิจการของสภาภาษาไทยให้เจริญก้าวหน้า เพื่อยังประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนชาวไทย อีกทั้งได้มีโอกาสต้อนรับพระราชอาคันตุกะที่เข้าเยี่ยมชมกิจการของสภาภาษาไทยด้วย

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จฯ ไปทรงเยือนสำนักงานใหญ่คณะกรรมการภาษาต่างประเทศ และสำนักงานใหญ่ สันนิบาตสภาภาษา ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2503 นับเป็นการเปิดศักราชให้กิจการสภาภาษาไทยได้ก้าวเคียงคู่นานาประเทศ

เสด็จฯ เยือนแคนาดาในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2510

จากหนังสือ “ความทรงจำในการตามเสด็จต่างประเทศทางราชการ” พระราชนิพนธ์โดยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง มีข้อความตอนหนึ่งว่า

“...มีเจ้าหน้าที่สภากาชาดแคนาดาพาข้าพเจ้า เพราะเขาทราบว่า เป็นสถานียีกาสภากาชาดไทย ข้าพเจ้ารับรองเขาที่ที่พัก ทำเนียบจัดน้ำชากาแฟและแซนด์วิชเลี้ยงผู้ที่มาทุกคน พวกเจ้าหน้าที่กาชาดแคนาดาแปลกใจมากเมื่อได้ทราบว่าโรงพยาบาลไทย ไม่มีหมอต่างประเทศ และที่มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ก็ไม่มีศาสตราจารย์ชาวต่างประเทศสอนเลย พอจะสรุปได้ว่าชาวแคนาดา รู้จักประเทศไทยน้อยมาก เนื่องจากอยู่ไกลกัน ต่อไปภายหลังน่าจะขยายการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น ข้าพเจ้าอวดเขาว่า การแพทย์เมืองไทยเจริญมาก เราภาคภูมิใจของเราว่าไม่น้อยหน้าใคร แพทย์ไทยสามารถผ่าตัดสมอง ผ่าตัดหัวใจ และผ่าตัดใหญ่อื่น ๆ ได้ด้วย รู้สึกว่าเป็นความรู้ใหม่สำหรับเขา และเขาสนใจมากที่สภากาชาดไทยบริหารโรงพยาบาลใหญ่โต และมีสถานเสาวภาผลิตวัคซีนได้เอง รู้สึกว่าเขาไม่นึกฝันเลยว่าประเทศไทยจะก้าวหน้าไปถึงเพียงนี้...”

สภากาชาดไทยได้มีโอกาสด้อนรับพระราชอาคันตุกะที่เข้าเยี่ยมชมกิจการและได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนตามมา โดยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้เสด็จฯ มาทรงต้อนรับด้วยพระองค์เอง และทรงนำพระราชอาคันตุกะเยี่ยมชมกิจการสภากาชาดไทย เช่น โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สวนภูมิต่างๆ สถานเสาวภา ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ เพื่อเผยแพร่ภารกิจของสภากาชาดไทยให้เป็นที่ประจักษ์ รวมทั้งส่งเสริมความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เสด็จฯ ไปทรงต้อนรับ สมเด็จพระเจ้าเฟรเดอริกที่ 9 แห่งเดนมาร์ก และสมเด็จพระราชินีอินกริด ในการเสด็จฯ มาทรงเยี่ยมชม การดำเนินงานของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และสถานเสาวภา เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2505

เสด็จฯ ไปทรงต้อนรับ ฯพณฯ เซินตูฮวาน ประธานาธิบดี สาธารณรัฐเกาหลี และภริยา ในการเดินทางมาเยี่ยมชม หน่วยบรรเทาทุกข์ จังหวัดปราจีนบุรี เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2524 โอกาสนี้ ภริยาประธานาธิบดีสาธารณรัฐเกาหลี ได้บริจาคเงิน เพื่อบำรุงสภากาชาดไทยด้วย

จากพระราชกรณียกิจด้านการต่างประเทศ แสดงให้เห็นถึงพระราชจริยวัตรและพระอัจฉริยภาพของทั้งสองพระองค์ที่ทำให้สภากาชาดไทยเป็นที่รู้จัก ได้รับการยอมรับ และได้รับความช่วยเหลือสนับสนุน รวมทั้งความร่วมมือจากสภากาชาดประเทศต่างๆ ด้วยดีตลอดมา

ทรงสนับสนุนงานบริการโลหิต คุณค่าของการให้เพื่อต่อชีวิต

งานบริการโลหิตของประเทศไทยได้เริ่มขึ้นเมื่อคณะกรรมการสภาอากาศไทยมีมติให้จัดตั้งแผนกบริการโลหิตขึ้นในกองวิทยาศาสตร์ เมื่อปี 2495 เพื่อตอบสนองนโยบายของสภาอากาศสากลในการส่งเสริมให้มีการบริจาคโลหิตช่วยชีวิตเพื่อนมนุษย์ จากนั้นได้พัฒนาเป็น “ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ” สภาอากาศไทยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคาร “รังสิตานุสรณ์” เพื่อเป็นอาคารที่ทำการด้านการบริการโลหิต ในปี 2496 ต่อมามีการก่อสร้างอาคารที่ทำการใหม่โดยเสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคารศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2512

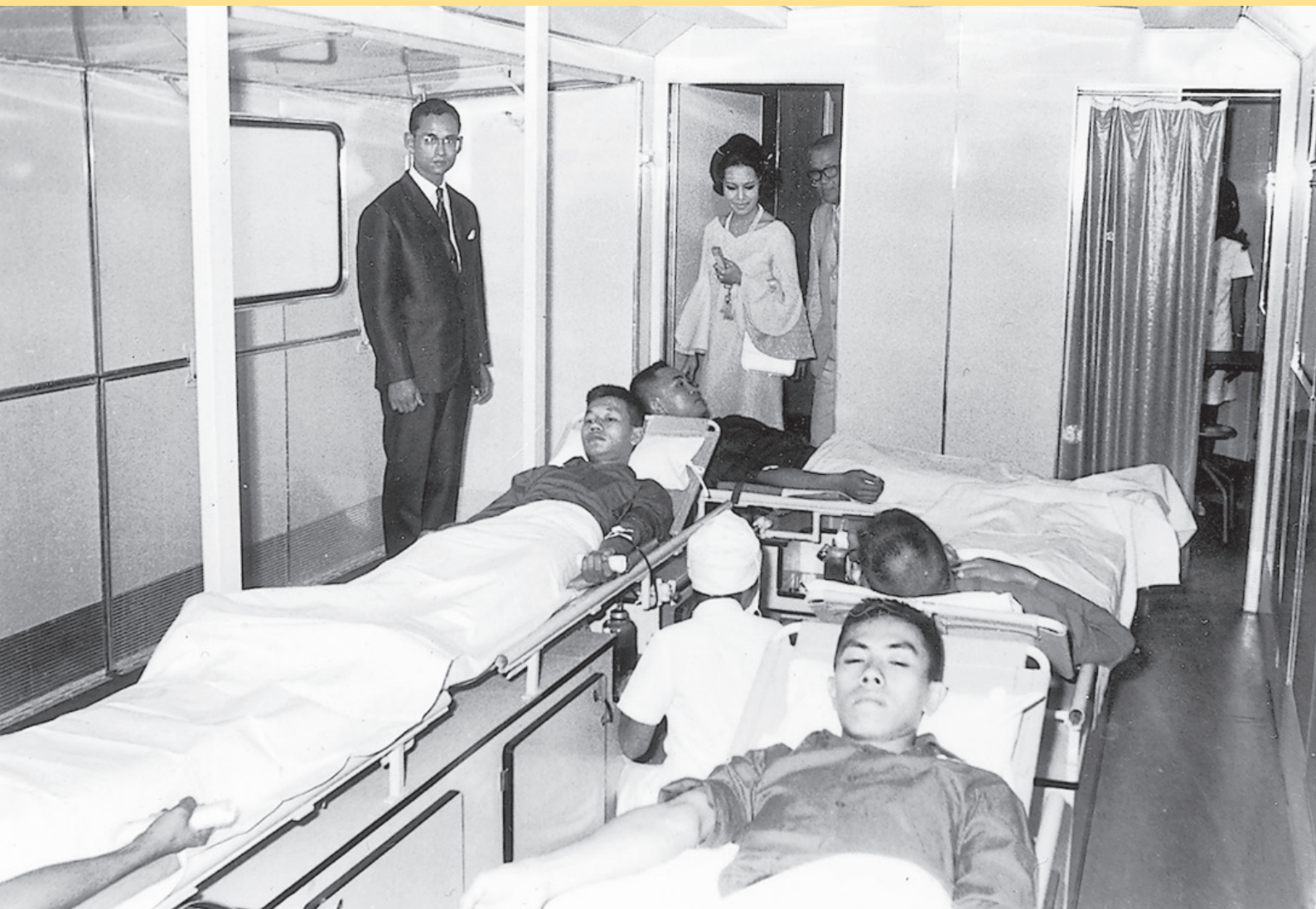

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงเจริญพระชนมพรรษา 60 พรรษา ในปี 2535 ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติได้จัดสร้างอาคารหลังใหม่ทดแทนอาคารหลังเดิมที่คับแคบไม่สามารถรองรับกับการพัฒนางานที่เพิ่มมากขึ้น และได้รับพระราชทานนามว่า “อาคารเฉลิมพระเกียรติบรมราชินีนาถ” เป็นสถานที่ทำการปัจจุบันของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ

ทอดพระเนตรการรับบริจาคโลหิตและทรงมีพระราชปฏิสันถารกับผู้บริจาคโลหิต ยังความปลาบปลื้มแก่ผู้บริจาคโลหิตเป็นอย่างมาก

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง ทรงสนับสนุนงานด้านบริการโลหิตของสภากาชาดไทยทำให้งานบริการโลหิตของประเทศก้าวหน้า เป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับของนานาชาติ นำไปสู่ห้องปฏิบัติการตรวจโลหิตที่ทันสมัย มีโรงงานผลิตถุงบรรจุโลหิต การผลิต น้ำยาตรวจหมู่โลหิต และผลิตผลิตภัณฑ์จากโลหิตมากมายเพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ป่วยในการรักษาพยาบาล และทำให้มีผู้บริจาคโลหิตจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ทรงให้ความสำคัญด้านการแพทย์และคุณภาพชีวิตของประชาชน

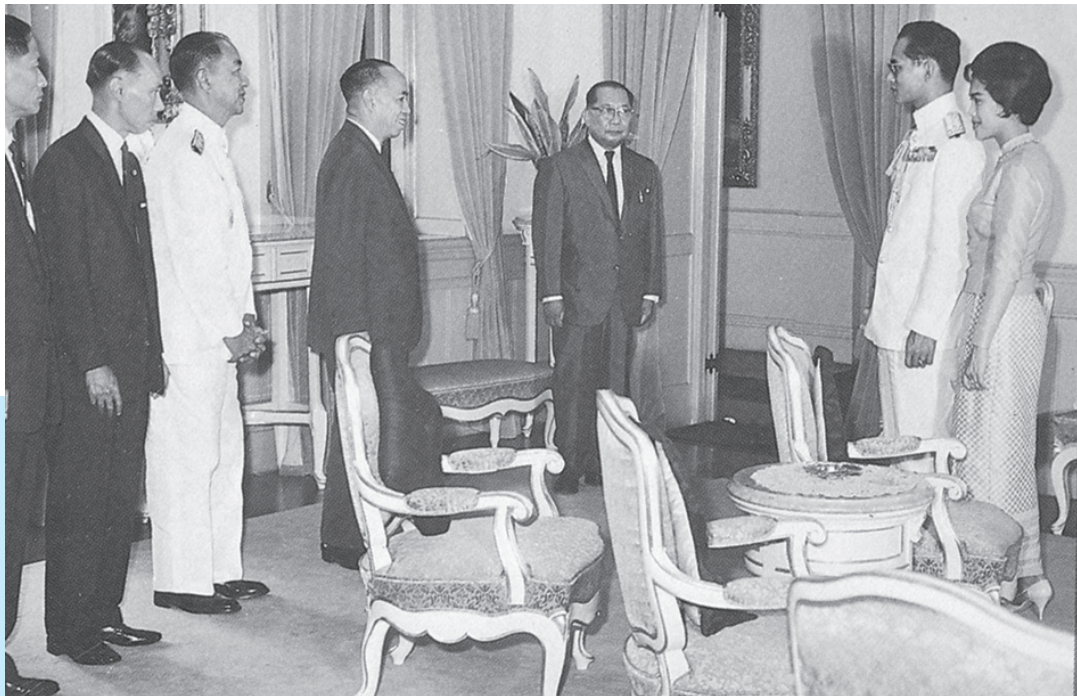
พระราชกรณียกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งสองพระองค์รวมทั้งพระราชโอรสและพระราชธิดาเสด็จฯ ไปทรงประกอบพิธีเปิดอาคารสำหรับปฏิบัติงานทางการแพทย์ การพยาบาล อาคารพักรักษาผู้ป่วยต่อเนื่อง อาคารเพื่อการศึกษาและวิจัยต่าง ๆ และทอดพระเนตรการปฏิบัติงานของแพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ สภากาชาดไทย พร้อมพระราชทานขวัญกำลังใจ

เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคารพระยามานวราชเสวีและท่านผู้หญิง โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เพื่อเป็นสถานที่ผ่าตัดกุมารศัลยศาสตร์ เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2504

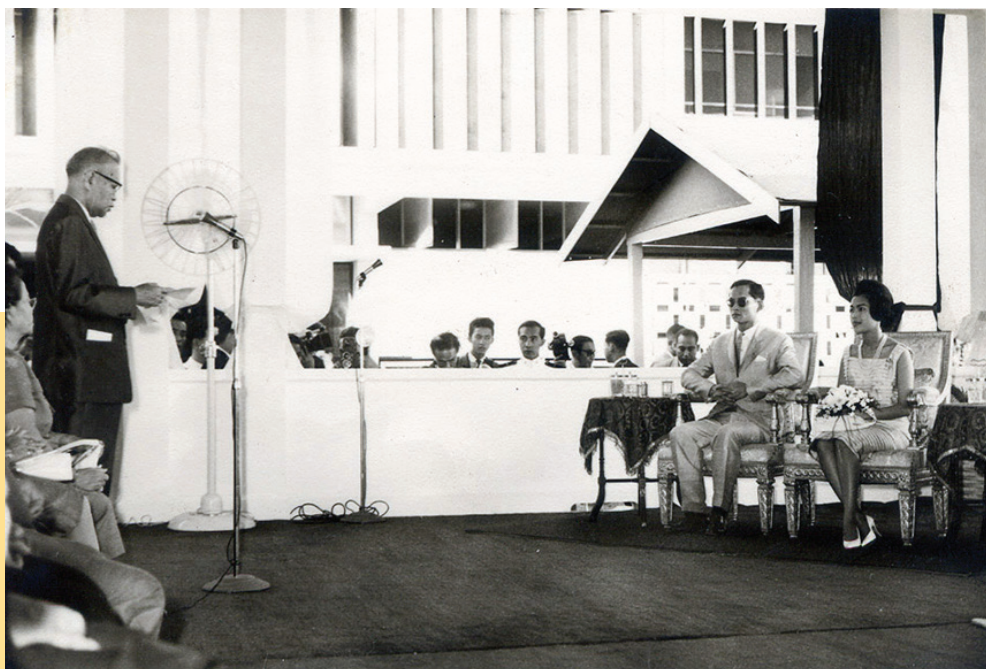
เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคารนวมินทรราชินี (หลังเก่า) โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เพื่อเป็นที่ทำการรักษาพยาบาลสตรีทางสูติกรรม และนรีเวชกรรม แผนกสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2504

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาศรีวิสารวาจา นำ นายอื้อ จือ เหลียง ประธานกรรมการมูลนิธิอื้อ จือ เหลียง และคณะกรรมการ เข้าเฝ้าฯ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน 60 ไร่เศษ ณ ตำบลท้ายบ้าน อำเภอมือง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อใช้เป็นสถานที่พักฟื้นผู้ป่วยของสภาอากาศไทย เมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2505 โดยพระราชทาน นามสถานพักฟื้นนี้ว่า “สวางคนิवास”

เสด็จฯ ไปทรงเปิดสถานพักฟื้นสำหรับผู้เจ็บป่วยแห่งแรกของสภากาชาดไทย ณ สว่างคนิวาส จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อเป็นสถานพักฟื้นสำหรับผู้เจ็บป่วยที่ต้องได้รับการฟื้นฟูและฝึกกายภาพบำบัดอย่างต่อเนื่อง เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2505

เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคารธนาคารกรุงเทพ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เพื่อรักษาพยาบาลและศึกษาวิจัยโรคเกี่ยวกับระบบประสาท เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2505

เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคารหุลยส์ ที. เลียวโนเวนส์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ซึ่งจัดสร้างขึ้นด้วยเงินบริจาคของมิสเตอร์หุลยส์ ที. เลียวโนเวนส์ เพื่อใช้ในการรักษาพยาบาลและให้การศึกษาเกี่ยวกับโรคทางกุมารเวชศาสตร์ เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2506

เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคารภูมิภพพงษ์บริพัตร โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เพื่อเป็นสถานที่รักษาพยาบาลและวิจัยโรคทางจักษุ โสต ศอ นาสิก เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2507

เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคารจنگลนี วัฒนวงศ์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เพื่อเป็นสถานที่รักษาพยาบาลผู้ป่วยผัดตดและห้องปฏิบัติการการใช้ไตเทียม เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2508

เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคารเจริญ-เนียร ลพานุกรม โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เพื่อใช้เป็นสถานที่คลอดบุตรและเด็กแรกเกิดสำหรับคนไข้นาถา เมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2508

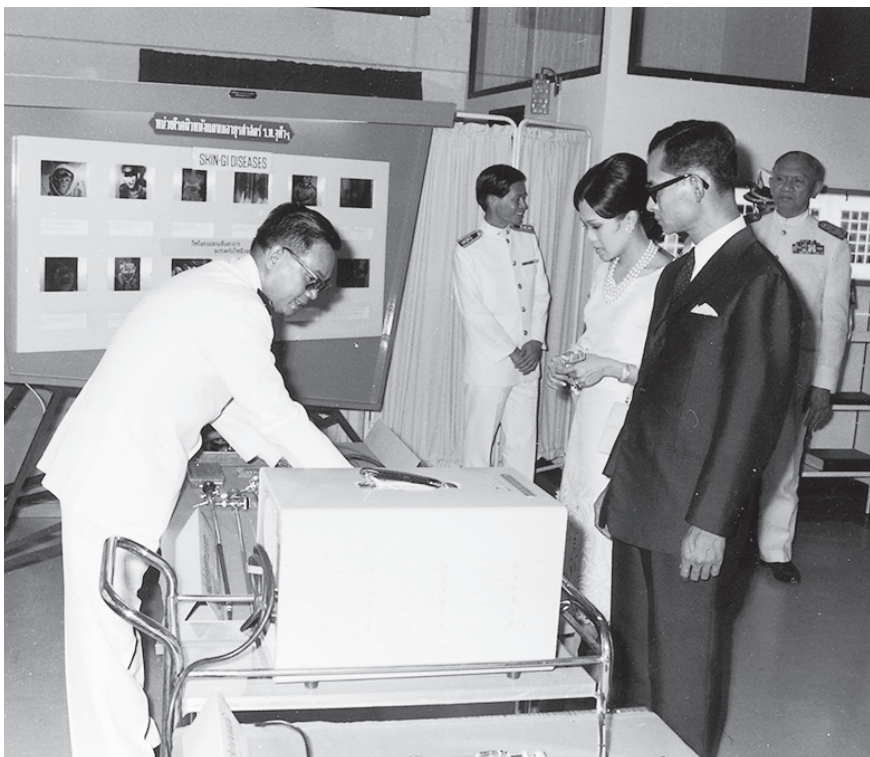
เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคารโคบอลต์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และเปิดใช้เครื่องโคบอลต์ Theratron 80 ของรัฐบาลแคนาดา เพื่อใช้รักษาผู้ป่วยโรคมะเร็ง เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2508

เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคารมงกุฎ-เพชรรัตน์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เพื่อใช้เป็นทั้งโรงพยาบาลผู้ป่วยนอกและรับผู้ป่วยฉุกเฉิน โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2510 ปัจจุบันใช้เป็นอาคารรวมของศูนย์วิจัย ห้องปฏิบัติการ และสร้างนวัตกรรมงานบริการอันเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข

เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคารจิรกิติ เพื่อตรวจโรคผู้ป่วยนอก แผนกกุมารเวชศาสตร์ และอาคารอายุรศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2511

เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคารนราธิปพงศ์ประพันธ์-สุพิน เพื่อตรวจโรคทางรังสีวิทยา อาคารประสิทธิ์-ตุ้ พร้อมพันธ์ เพื่อรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคระบบทางเดินอาหาร แผนกอายุรศาสตร์ อาคารธนาคารกสิกรไทย เพื่อรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคไต และอาคารจุฬาลักษณ์ หอพักสำหรับพยาบาล โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2514

เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคารวชิรญาณวงศ์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เพื่อเป็นสถานที่พักรักษาของพระภิกษุและสามเณรอาพาธ เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2526

เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคาร ภปร โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สำหรับรวมผู้ป่วยนอกทุกแผนกและบริการที่จำเป็นมาไว้ในอาคารเดียวกัน เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ป่วยและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการ เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2532

เสด็จฯ ไปทรงวางศิลาฤกษ์อาคาร สก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เพื่อเป็นที่รักษาพยาบาลผู้ป่วยแผนกกุมารเวชศาสตร์ เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2535 จัดสร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ

ทั้งสองพระองค์ได้เสด็จฯ ไปทรงประกอบพิธีเปิดอาคารต่าง ๆ ณ โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ดังนี้

เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคารศรีสังวาลย์และอาคารจงกลนีอุทิศ
เมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2507

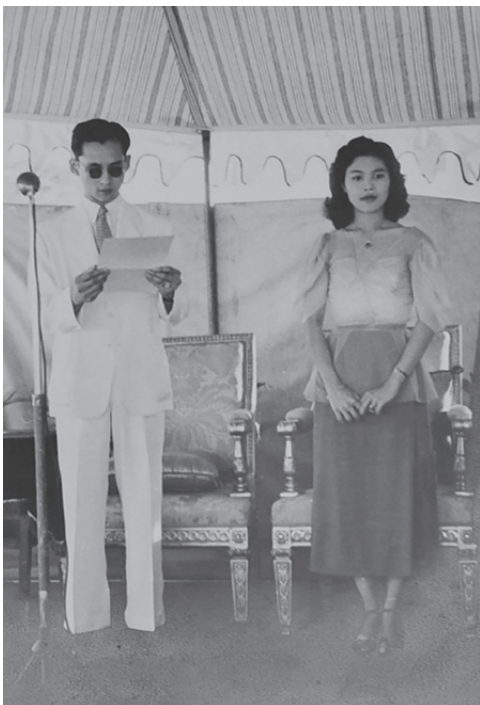

เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคารศรีสวรินทิรา
เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2508

เสด็จฯ ไปทรงเปิดอาคารบรมราชเทวี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2511

จากพระราชกรณียกิจข้างต้นเป็นที่ประจักษ์ถึงน้ำพระราชหฤทัยของทั้งสองพระองค์ ครอบคลุมทุกด้านทั้งการดำรงชีวิต และส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เหล่านี้เป็นเพียงแค่ส่วนหนึ่งในอีกมากมายหลากหลายพระราชกรณียกิจที่เปี่ยมล้น ด้วยพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ตลอดรัชสมัย และภารกิจของสภากาชาดไทย ยังคงดำเนินต่อไปเพื่อสืบสานพระราชปณิธานในการเป็นที่พึ่งของประชาชน

งานกาชาด 2568

ร่วมน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

และแสดงความอาลัย ถวายแด่
องค์สภานายิกาสภากาชาดไทย

งานกาชาดประจำปี 2568 จัดขึ้นภายใต้แนวคิด “ร้อยดวงใจปวงประชา น้อมสำนึกพระเมตตา องค์สภานายิกาสภากาชาดไทย” เพื่อน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นหาที่สุดมิได้ และแสดงความอาลัยถวายแด่ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง สภานายิกาสภากาชาดไทย ระหว่างวันที่ 11–21 ธันวาคม 2568 ณ สวนลุมพินี และบนแพลตฟอร์มออนไลน์ www.iredcross.org โดยจัดงานในรูปแบบทั้งดงาม ทรงคุณค่า แต่คงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของงานกาชาดผ่านการถ่ายทอดพระราชกรณียกิจ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง สภานายิกาสภากาชาดไทย เพื่อให้ประชาชนร่วมสืบสานพระราชปณิธาน ในการดำเนินภารกิจด้านมนุษยธรรม

โซนนิทรรศการ “69 ปี แสงแห่งพระเมตตา องค์สภานายิกาสภากาชาดไทย” จัดแสดงพระราชกรณียกิจนับตั้งแต่ปี 2499 ที่ทรงดำรงตำแหน่ง สภานายิกาสภากาชาดไทย จนถึงปี 2568 รวม 69 ปี ถ่ายทอดผ่านนิทรรศการ 4 โซน เริ่มด้วย โซน “แสงแห่งพระเมตตา” จัดแสดงพระเก้าอี้ไต้ทรงงานฯ และภาพพระราชกรณียกิจเพื่อน้อมรำลึก ในพระเมตตาที่ทรงขับเคลื่อนภารกิจด้านมนุษยธรรมของสภากาชาดไทย โซน “พระราชกรณียกิจเพื่อทุกชีวิต” จัดแสดงพระราชกรณียกิจเพื่อการบรรเทาทุกข์ บำรุงสุขแก่ประชาชน ผ่านแสงสีเสียงในการถ่ายทอดเรื่องราว โซน “พระเมตตาแห่งการแบ่งปัน” นำเสนอพระราชกรณียกิจ ด้านการหารายได้ โดยเฉพาะงานกาชาด และโซน “แรงบันดาลใจจากพระเมตตา” จัดแสดงเป็นสวนดอกไม้ พร้อมข้อความพระราชดำรัสที่ทรงพระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ผ่านการนำเสนอด้วยเทคนิคดิจิทัล

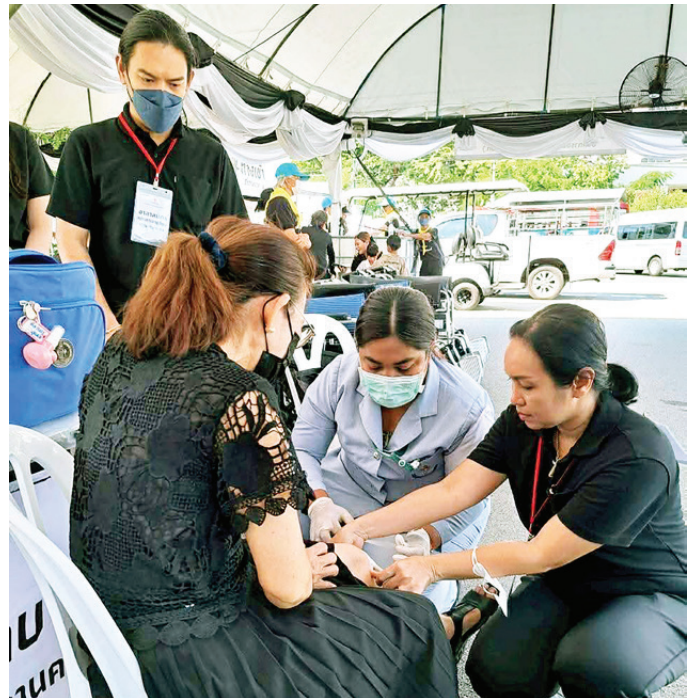

นอกจากนี้มีการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย อาทิ การแสดงโขนเรื่อง “รามเกียรติ์” ศิลปะชั้นสูงที่พระองค์ท่านทรงรื้อฟื้นและอนุรักษ์ จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม พร้อมการแสดงศิลปวัฒนธรรมจากกลุ่มเยาวชน ผู้สูงอายุ และอาสาสมัคร การแสดง Projection Mapping ประกอบบทเพลง พระราชนิพนธ์ ถ่ายทอดเรื่องราวสุดตระการตา ด้วยแสง สี เสียง ผสานความงดงาม ของศิลปดิจิทัลเข้ากับความไพเราะของบทเพลงพระราชนิพนธ์อันทรงคุณค่า

หลากหลายกิจกรรมการกุศล ต่อยอดภารกิจด้านมนุษยธรรม ได้แก่ กิจกรรม เสี่ยงโชค สอยดาว ในบูธร้านกาชาดจากหน่วยงานต่าง ๆ การซื้อสลากบำรุง สภากาชาดไทย จาก 46 หน่วยงาน สินค้าอุปโภคและบริโภคราคาถูกจากร้านค้า โครงการส่วนพระองค์ และร้านค้าเอกชนมากมาย รวมถึงการตรวจดวงชะตาพยากรณ์ จากนักโหราศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญ และโซนร้านอาหารกว่า 200 ร้าน และร้าน “รวมใจดาราน้อมสำนึกพระเมตตา องค์สภานายิกาสภากาชาดไทย” เปิดโอกาสให้ พบปะศิลปินดารารายอย่างใกล้ชิด และร่วมอุดหนุนสินค้าส่งต่อพลังแห่งการให้

ภารกิจด้วยหัวใจภายใต้ร่มพระบารมี

สำนักงานยูวกาชาดและอาสาสมัครกาชาด นำอาสาสมัครสภากาชาดไทย บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ด้วยการร่วมบรรจอาหาร ณ ครีวอาหารพระราชทานที่ท้องสนามหลวง เพื่อนำไปแจกจ่ายให้ประชาชนที่เข้าถวายสักการะเบื้องหน้าพระบรมศพ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท และปฏิบัติหน้าที่ ณ ศูนย์ปฏิบัติงานอาสาสมัครสภากาชาดไทยปฐมพยาบาลเคลื่อนที่ โดยมีอาสาสมัครหมุนเวียนปฏิบัติงาน เพื่อสนับสนุนภารกิจทุกจุดตลอดพระราชพิธี

หน่วยปฐมพยาบาล สำนักงานบรรเทาทุกข์และประชานามัยพิทักษ์ ปฏิบัติงานร่วมกับกองแพทย์หลวง สำนักพระราชวัง ให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชนที่เข้าถวายสักการะเบื้องหน้าพระบรมศพ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง โดยปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ 9 พฤศจิกายน 2568 เป็นต้นไป เป็นระยะเวลา 1 ปี ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระบรมมหาราชวัง

สภากาชาดไทยและภาคีเครือข่าย ส่งต่อความอบอุ่นให้ผู้ด้อยโอกาส

สภากาชาดไทย โดย สำนักงานบรรเทาทุกข์และประชานามัยพิทักษ์ และภาคีเครือข่าย จัดกิจกรรมหรรณานี้ทำดีเพื่อพ่อ 2569 น้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ตลอดจนส่งเสริมสุขภาพอนามัย และคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ยากไร้และด้อยโอกาส ในถิ่นทุรกันดารที่ประสบภาวะอากาศหนาวเย็น ณ โรงเรียนคอนสารวิทยาคม อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

กิจกรรมหรรณานี้ทำดีเพื่อพ่อ 2569 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 25-27 พฤศจิกายน 2568 ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ โดยมอบเครื่องกันหนาว 1,000 ชุด เครื่องกันหนาวสำหรับเด็ก 500 ชุด มอบอุปกรณ์กีฬา เครื่องทำน้ำเย็น ยา เวชภัณฑ์สำหรับห้องพยาบาลโรงเรียน ในชนบท บริการตรวจรักษาโรคทั่วไปและโรคทางทันตกรรม พร้อมให้ความรู้ด้านสุขศึกษา เยี่ยมบ้านผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ เพื่อมอบเครื่องกันหนาว พร้อมตรวจสุขภาพผู้สูงอายุ และผู้พิการ

ทุกพลังความช่วยเหลือ ผู้ประสบอุทกภัยภาคใต้

สถานการณ์อุทกภัยครั้งรุนแรงเนื่องจากฝนตกหนักอย่างต่อเนื่องในหลายพื้นที่ทางภาคใต้ของประเทศไทย ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมากในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2568 สภากาชาดไทยได้ติดตามสถานการณ์พร้อมให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยอย่างเร่งด่วน

จังหวัดพัทลุง เหล่ากาชาดจังหวัดพัทลุง พร้อมด้วยคณะกรรมการและสมาชิกเหล่ากาชาดจังหวัด ลงพื้นที่มอบเครื่องอุปโภคและบริโภคแก่ผู้ด้อยโอกาสที่ประสบอุทกภัยในพื้นที่ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอควนขนุน อำเภอป่าพะยอม อำเภอศรีบรรพต เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในเบื้องต้น

จังหวัดสงขลา เหล่ากาชาดจังหวัดสงขลา พร้อมด้วยคณะกรรมการและสมาชิกเหล่ากาชาดจังหวัด ลงพื้นที่ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในเขตพื้นที่เกาะยอ โดยใช้เรือหางยาวลำเลียงอาหารปรุงสุกพร้อมเครื่องอุปโภคและบริโภคเข้าไปแจกจ่าย และร่วมกับสำนักงานบรรเทาทุกข์และประชานามัยพิทักษ์ มอบถุงยังชีพและสิ่งของจำเป็นแก่ผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่

จังหวัดยะลา เหล่ากาชาดจังหวัดยะลา พร้อมด้วยคณะกรรมการและสมาชิกเหล่ากาชาดจังหวัด มอบอาหารปรุงสุกแจกจ่ายแก่ผู้ประสบอุทกภัยในเขตพื้นที่อำเภอเมืองยะลาเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในเบื้องต้น

จังหวัดสตูล สถานีกาชาดที่ 14 พังงา เฉลิมพระเกียรติฯ ร่วมกับเหล่ากาชาดจังหวัดสตูล จิตอาสา และหน่วยงานในพื้นที่ร่วมบรรจจุชุดธารน้ำใจสภากาชาดไทยเพื่อส่งมอบให้ผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่อำเภอทุ่งหว้า อำเภอละงู อำเภอท่าแพ อำเภอควนโดน และอำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล พร้อมเยี่ยมให้กำลังใจผู้ประสบอุทกภัย

นอกจากส่งความช่วยเหลือไปอีกหลายพื้นที่ของภาคใต้ ยังได้จัดส่งรถขนานสูงร่วมปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย รวมทั้งส่งบุคลากรทางการแพทย์ลงพื้นที่เพื่อเยียวยาฟื้นฟูสุขภาพ พร้อมเปิดรับบริจาคเงิน และสิ่งของจำเป็นเร่งด่วนเพื่อฟื้นฟูและช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ณ คลังสัณการะผู้ประสบภัย สำนักงานบรรเทาทุกข์และประชานามัยพิทักษ์ สถานีกาชาด 12 แห่ง รวมทั้งเหล่ากาชาดจังหวัดทั่วประเทศด้วย

ร่วมลงนามเพื่อขับเคลื่อนการดูแลผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน

สภาวิชาชีพสุขภาพ และการยาสูบแห่งประเทศไทย (โรงพยาบาลสวนเบญจกิติ เฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา) ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการให้บริการด้านการดูแลผู้สูงอายุ โดยมี นายเดช บุญนาค เลขาธิการสภาวิชาชีพสุขภาพ และนายภูมิจิตต์ พงษ์พันธุ์งาม ผู้ว่าการยาสูบแห่งประเทศไทย ร่วมลงนามในครั้งนี้ ณ ห้องประชุม Benchakitti Hall โรงพยาบาลสวนเบญจกิติ เฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2568

ด้วยโครงสร้างสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป สังคมมีลักษณะเดี่ยวนมากขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุโดยเฉพาะผู้ที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้หรือมีภาวะพึ่งพิงจำเป็นต้องได้รับการดูแลในสถานพยาบาลหรือศูนย์พักพิงที่มีความพร้อมเพื่อกองไว้ ซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดี การดูแลผู้สูงอายุถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของสภาวิชาชีพสุขภาพในการเป็นต้นแบบให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปประยุกต์ใช้ จึงเกิดความร่วมมือระหว่างสภาวิชาชีพสุขภาพและโรงพยาบาลสวนเบญจกิติฯ เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร โดยเริ่มจากการจัดตั้งศูนย์พักพิงหรือ Nursing Home ก่อนขยายสู่การพัฒนาศักยภาพในด้านอื่น ๆ ต่อไป

ความร่วมมือครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ เพื่อพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร มุ่งเน้นการฟื้นฟูทั้งร่างกายและจิตใจแก่ผู้สูงอายุที่ต้องพักพิงภายในสถานพยาบาล เพื่อพัฒนาบุคลากรร่วมกัน ในการสร้างผู้เชี่ยวชาญที่มีองค์ความรู้ในการดูแลและฟื้นฟูผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อสร้างแหล่งนวัตกรรมและงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และรูปแบบการดูแลที่เหมาะสมยิ่งขึ้นในสังคมไทย

รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงคุณหญิงสำหรี จิตตินันท์ “สายลม” ความเมตตา แห่งมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภาาชาไทย

รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงคุณหญิงสำหรี จิตตินันท์

“คนเราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เลือกที่จะเป็นได้” ถ้อยคำที่ใครหลายคนคงเคยได้ยินผ่านหูกันมาบ้าง หากแต่ไม่ใช่ทุกคนจะเข้าใจความหมายที่ลึกซึ้งของประโยคนี้

ท่ามกลางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทุกวัน เมื่อหัวใจดวงเล็กถือกำเนิดขึ้น “เด็ก” เปรียบเสมือน “เมล็ดพันธุ์” และ “ครอบครัวที่พร้อม” เปรียบเสมือน “ดินอุดมสมบูรณ์” ที่คอยเกื้อกูลหนุนให้เมล็ดพันธุ์เจริญงอกงาม ทว่าไม่ใช่ทุกเมล็ดพันธุ์จะได้หยั่งรากบนผืนดินดี แต่หากมี “สายลม” แห่งความเมตตา ช่วยพัดพาไปยังดินแดนที่เหมาะสม เมล็ดพันธุ์เหล่านั้นก็ย่อมเติบโตได้สวยงามเช่นกัน และหนึ่งในสายลมนั้น ชื่อว่า รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงคุณหญิงสำหรี จิตตินันท์

รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงคุณหญิงสำหรี จิตตินันท์ หรืออาจารย์คุณหญิงสำหรี เกิดเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2474 เป็นคนกรุงเทพมหานคร มีน้องรวม 4 คน ชีวิตคู่สมรสกับ เรืออากาศเอก พิมพ์ จิตตินันท์ มีบุตรสาวรวม 4 คน

ภายหลังสำเร็จการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2498 ต่อมา พ.ศ. 2500-2504 อาจารย์คุณหญิงสำหรีได้รับทุน Fulbright ไปฝึกงานเป็นแพทย์ประจำบ้าน-แพทย์ประจำบ้านอาวุโส สาขา Pediatrics (กุมารเวชศาสตร์) รัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา

เมื่อสำเร็จการศึกษาจากแดนไกล อาจารย์คุณหญิงสำหรีได้กลับมาทำงานด้านการแพทย์เกี่ยวกับเด็ก อาทิ กุมารแพทย์เชี่ยวชาญด้านการดูแลทารกแรกคลอด ผู้ก่อตั้งและพัฒนาระบบบริหารระบบทารกแรกคลอดโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ อาจารย์สอนนิสิตแพทย์ ในรายวิชาของกุมารเวชศาสตร์ และแพทย์ประจำบ้านเกี่ยวกับเด็กที่ถูกทอดทิ้งและกระทำทารุณ อาจารย์สอนเรื่องการให้นมแม่ (Breastfeeding) นอกจากนี้ ยังเป็นผู้พิพากษาสมทบคดีศาลเด็กและเยาวชน เขียนหนังสือและบทความเกี่ยวกับเด็กกำพร้าและการอุปการะบุตรบุญธรรม รวมถึงเป็นวิทยากรการประชุมถ่ายทอดความรู้ให้บุคลากรของศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก เป็นต้น

ด้วยความเชื่อว่าบริบทที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก คือ ครอบครัว ซึ่งครอบครัวแท้หรือครอบครัวอุปถัมภ์ที่พร้อมนั้น จะให้ความรักแก่เด็กดีกว่าการที่เด็กเติบโตในสถานสงเคราะห์ อาจารย์คุณหญิงสำหรีจึงได้ร่วมงานกับมูลนิธิที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กกำพร้า หนึ่งในนั้น คือ มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภาาชาไทย โดยท่านมีบทบาทช่วยเหลือเด็กในมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภาาชาไทยมาตั้งแต่ช่วงจัดตั้งมูลนิธิ เมื่อ พ.ศ. 2524

ในปี พ.ศ. 2527 อาจารย์คุณหญิงสำหรีได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์ประธานกรรมการอำนวยการมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภากาชาดไทย โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นกรรมการอำนวยการมูลนิธิ และเป็นอนุกรรมการพิจารณาเด็กและจัดหาครอบครัวบุญธรรมภายหลังจึงได้รับแต่งตั้งเป็นประธานคณะอนุกรรมการดังกล่าว

จากหนังสือชีวิตเด็กสุขสันต์ รังสรรค์ตามพระราชเสาวนีย์ อาจารย์คุณหญิงสำหรีได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเด็กกำพร้าตอนหนึ่งไว้ว่า เด็กถูกทอดทิ้งเมื่อโตก็มีประวัติถูกทำร้ายทารุณ หรือละเลย เด็กกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะพบได้มากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานทำเรื่องนี้โดยเฉพาะ เนื่องจากเด็กจำเป็นต้องได้รับความรัก และเลี้ยงดูโดยพ่อแม่ในครอบครัวที่ให้ความรัก ความมั่นใจว่าเด็กจะปลอดภัย ที่จะพัฒนาจนเติบโตใหญ่ไปเป็นพลเมืองที่ดีของชาติสืบไป

การเข้ามาช่วยงานที่มูลนิธิ ในระยะแรก อาจารย์คุณหญิงสำหรีเป็นผู้ทำประวัติเด็กเป็นภาษาอังกฤษ โดยไม่ใช้แบบฟอร์มกรอกข้อมูล แต่เขียนเป็นรายละเอียดเฉพาะเด็กแต่ละราย เพื่อแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับเด็กทุกคน นอกจากนี้ เมื่อพ่อแม่บุญธรรมเดินทางมารับเด็กที่มูลนิธิ ท่านจะพยายามให้เวลาพูดคุยอธิบายเรื่องเกี่ยวกับเด็กให้กับพ่อแม่บุญธรรมทุกราย เพื่อเขาจะได้เลี้ยงดูเด็กอย่างดีต่อไป

ไม่เพียงแต่งานด้านบุตรบุญธรรมเท่านั้น ในปี พ.ศ. 2545 อาจารย์คุณหญิงสำหรีได้ริเริ่มให้นักสังคมสงเคราะห์ของมูลนิธิ จัดทำโครงการติดตามเด็กหลังไปอยู่กับครอบครัวบุญธรรม (Post Adoption Follow Up) โดยให้ความสำคัญกับเด็กในเรื่องความรู้สึกภายในที่ต้องการรู้รากเหง้าของตนเอง และเหตุผลที่ถูกทอดทิ้งเมื่ออายุถึงวัยหนึ่ง เพื่อจะได้จัดการกับความรู้สึกของตนเองและพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองได้ต่อไป

นอกจากนี้ ท่านยังให้ความสำคัญกับการเลี้ยงดูเด็กในมูลนิธิ โดยเน้นความสำคัญของพี่เลี้ยงเด็กคอยสอนเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เพราะพี่เลี้ยงเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็ก และทำหน้าที่เสมือนแม่ของเด็ก ๆ ให้ความรัก ความอบอุ่นอีกด้วย

รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงคุณหญิงสำหรี จิตตินันท์

รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงคุณหญิงสำหรี เฝ้าฯ รับเสด็จองค์อุปนายกผู้อำนวยการสภากาชาดไทย เมื่อครั้งเสด็จฯ ไปปฏิบัติพระราชกรณียกิจต้อนรับสมเด็จพระราชินีและพระมเหสีแห่งบรูไนดารุสซาลาม ณ มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภากาชาดไทย

ตลอดระยะเวลาในการอุทิศตนเป็นสายลมแห่งความเมตตา อาจารย์คุณหญิงสำหรีได้ร่วมมือกับมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภากาชาดไทยพัฒนาเมล็ดพันธุ์น้อย ๆ ไปสู่ดินแดนแห่งความรักและโอกาสหลายร้อยเมล็ดพันธุ์

อาจารย์คุณหญิงสำหรีจากไปเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2566 ผากไว้เพียงเกียรติยศแห่งชีวิตน่านับการ อาทิ กุมารแพทย์ประจำพระองค์เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา (สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา) รางวัลแพทย์ดีเด่น เล็กเกียรติยศผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของประเทศไทย รางวัล “แพทย์สตรีตัวอย่าง” ของสมาคมแพทย์สตรีแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นต้น

แม้ว่าสายลมแห่งความเมตตาจะพัดจากไปแล้ว แต่ความปรารถนาดีของรองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงคุณหญิงสำหรี จิตตินันท์ จะยังคงอยู่ในหัวใจของเมล็ดพันธุ์น้อยที่ได้รับโอกาสเส้นทางชีวิตใหม่ และจะยังคงงอกงาม เติบโต สร้างคุณประโยชน์แก่สังคมสืบต่อไป

ที่มา

1. มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภากาชาดไทย. (2559). *ชีวิตเด็กสุขสันต์ รังสรรค์ตามพระราชเสาวนีย์*. สำนักพิมพ์กรุงเทพเวชสาร.
2. ด้วยรักและอาลัย รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิง คุณหญิงสำหรี จิตตินันท์. <https://online.anyflip.com/qkqoj/ftpn/mobile/index.html>.
3. สมาคมแพทย์สตรีแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. *แพทย์สตรีตัวอย่าง 2552 รศ.พญ.คุณหญิงสำหรี จิตตินันท์*. https://www.tmwa.or.th/new/lib/file/2012073143625_1.pdf

เมื่อสยาม

เริ่มมีเครื่องบินพยับบาลในประเทศ ตอนที่ 2

สยามร่วมใจสร้างชาติ

ด้วยการบริจาคเงินซื้อเครื่องบิน

ด้วยพระบรมราโชบายรักชาติสร้างชาติของล้นเกล้ารัชกาลที่ 6 กระทรวงกลาโหมมีนโยบายที่จะพัฒนากองกำลังทางอากาศเพื่อการป้องกันประเทศ จึงเร่งพัฒนาการบินในด้านต่าง ๆ ต่อมากระทรวงกลาโหมได้ตระหนักว่า อากาศยานไม่เพียงแต่มีประโยชน์ทางทหารเท่านั้น หากยังสามารถทำคุณประโยชน์ ด้านอื่น ๆ¹ เพื่อการพัฒนาประเทศได้อีกด้วย เช่น การคมนาคม การบริการประชาชน ในด้านต่าง ๆ ไปรษณีย์ การพยับบาล เป็นต้น

วันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2462 (ค.ศ. 1920) จึงมีการทดลอง การคมนาคมทางอากาศเป็นครั้งแรก โดยบินจากสนามบินดอนเมือง-จันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ²

- ➔ เยี่ยมสนามบินจันทบุรี
- ➔ นำส่งถุงไปรษณีย์ทั้งไปและกลับ
- ➔ สร้างความเชี่ยวชาญให้แก่นักบินและเจ้าหน้าที่
- ➔ การแสดงเครื่องบิน แสดงการบิน เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับประชาชนได้เข้าใจเรื่องเครื่องบินและการบิน สร้างความแปลกใหม่ตื่นตาตื่นใจ สร้างปรากฏการณ์ให้เกิดขึ้นได้ เพราะเครื่องบินเป็นสิ่งใหม่ในสังคมไทยในช่วงเวลานั้น ทั้งหมดนี้จะสามารถสร้างการมีส่วนร่วมให้กับประชาชนในการบริจาคเงิน เพื่อจัดซื้อเครื่องบินให้ทันต่อการใช้งาน รวมถึงการสร้างสนามบินในการรองรับ การบินด้วย

ผลจากการเดินทางครั้งนี้ได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดี เครื่องบินนำถุงเมลล์ ส่งถึงที่โดยเรียบร้อยภายในเวลา 1 ชั่วโมงกว่า ๆ พลเมืองในจังหวัดจันทบุรีจึง ได้ช่วยกันบริจาคเงินเพื่อซื้อเครื่องบินให้แก่กรมอากาศยานทหารบก 1 เครื่อง เพื่อเป็นที่ระลึกของชาวจังหวัดจันทบุรี จารึกข้างลำเครื่องบินว่า “จังหวัดจันทบุรี ๑”³

¹ กองทัพอากาศ. ๔ แผ่นดินราชวงศ์จักรี ๑๐๐ ปี การบินของบุพการีทหารอากาศ. 31.

² กองทัพอากาศ. ๔ แผ่นดินราชวงศ์จักรี ๑๐๐ ปี การบินของบุพการีทหารอากาศ. 31.

³ คำนานการบินโดยย่อ ของ คณะกรมอากาศยานทหารบก 2465. 54.

⁴ กองทัพอากาศ. ๔ แผ่นดินราชวงศ์จักรี ๑๐๐ ปี การบินของบุพการีทหารอากาศ. 31.

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ กรมหลวงพิษณุโลก ประชาณาด เสนาธิการทหารบก ทรงเห็นว่าสมควรให้จัดการบินไปสู่ จังหวัดอื่น ๆ เพื่อให้ประชาชน พ่อค้า คหบดี ข้าราชการ ตามจังหวัดต่าง ๆ จะได้มีส่วนช่วยสนับสนุนการบิน⁴ โดยการร่วมสมทบเงินซื้อเครื่องบิน ไว้ใช้ในงานราชการ

นอกจากภารกิจภายในประเทศแล้ว ปลายเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2464 นักบินของกองบินใหญ่ทหารบกที่ 2 นำเครื่องบิน 2 เครื่องบินไปยังพระตะบองรับนักบินฝรั่งเศสที่มาจากพม่ามาลงจอดที่ท่าอากาศยาน ทหารอาสา กลับสู่ตอนเมืองโดยสวัสดิภาพ เป็นครั้งแรกที่เครื่องบินไทยได้บินออกนอกพระราชอาณาจักร⁵

พลังแรงศรัทธาจากประชาชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาองค์การทางอากาศประสบความสำเร็จ กรมอากาศยานกระทรวงกลาโหม⁶ จึงสนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจและรู้คุณค่าของการบิน ซึ่งจะนำมาถึงการร่วมมือร่วมใจและสนับสนุนการบินของประเทศได้ในมิติต่าง ๆ เช่น เรื่องการบริจาคเพื่อซื้อเครื่องบิน และการสร้างสนามบิน⁷ ตัวอย่างเช่น

➔ สร้างความสำนึกร่วมกันของคนในชาติไม่ว่าจะเชื้อชาติใด ๆ ให้รักชาติ ร่วมกันป้องกันประเทศและร่วมกันพัฒนาประเทศผ่านการจัดซื้อเครื่องบิน และทำสนามบินรองรับการบิน

➔ มีนโยบายให้ข้าราชการเมื่อพบปะกับราษฎรจะต้องทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ด้านการบิน แก่ไขข่าวลือความเข้าใจผิดที่เกิดขึ้น และให้ข้อมูล ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบินไปสู่ประชาชน

➔ หากพื้นที่ใดราษฎรไม่ขัดสนในทางการเงิน ควรจัดแสดงการบิน ในท้องถิ่นนั้น แต่ให้เลือกในช่วงฤดูแล้งที่ราษฎรว่างจากการประกอบอาชีพ (น่าจะหมายถึงว่างจากการทำการเกษตร : ผู้เขียน)

➔ ในการจัดแสดงการบิน จะจัดให้มีทั่วทุกจังหวัดในมณฑลนั้น ๆ ในคราวเดียวกัน หรือเฉพาะบางจังหวัดบางมณฑลก็ได้

➔ การแสดงในแต่ละครั้งจะไม่มีมีการแสดงซ้ำอย่างที่เคยแสดงมาแล้ว ในจังหวัดเดียวกัน

➔ กรมอากาศยานได้เตรียมพร้อมสนับสนุนส่งเครื่องบินไปแสดงให้ราษฎร ได้สัมผัสเห็นอย่างใกล้ชิด

ในการแสดงการบินในท้องถิ่นต่าง ๆ จะมีการเก็บเงินค่าเข้าชม และบอกเรียไรเงินสมทบทุนบำรุงกำลังทางอากาศ สมทบทุนทำบัญชีไว้เป็นจังหวัด ๆ หรือเป็นคณะบุคคลสำหรับซื้อเครื่องบิน และจารึกชื่อตามนามของจังหวัดหรือ คณะบุคคลไว้⁸ ทั้งนี้ได้มีการกำหนดราคาเครื่องบินขนาดใหญ่ (เบรเกต์ Breguet) เครื่องละ 27,900 บาท ส่วนเครื่องบินขับไล่ขนาดเล็ก (สปัด Spad และนิเอปอร์ต Nieuport) เครื่องละ 9,000 บาท⁹ โดยเมื่อครบตามราคาเครื่องบินที่กำหนดไว้ กระทรวงกลาโหมจะจัดซื้อเครื่องบินที่มาจากเงินบริจาคสมทบเหล่านี้ และติดรายนามผู้บริจาคไว้ข้างลำตัวเครื่องบิน หลากหลายบุคคลและคณะ รวมทั้งประชาชนในมณฑลท้องถิ่นจังหวัดนั้น ๆ เพื่อเป็นที่ระลึกและเป็นเกียรติยศ เชิดชูเกียรติคุณของบุคคลและคณะที่ได้ร่วมกันบริจาคการซื้อเครื่องบิน

บางส่วนของเครื่องบินที่ประชาชน พ่อค้า ข้าราชการ คณะบุคคล ทั้งในพระนครและจังหวัดอื่น ๆ ช่วยกันบริจาคซื้อให้แก่กองทัพเพื่อทำนุบำรุง การบินของชาติให้มีความรุ่งเรือง รวมทั้งแสดงออกถึงความรักชาติและเป็นไปตาม นโยบายของลัทธิราชาภิบาลที่ 6

➔ ปี พ.ศ. 2457 มหาเสวกโท เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ (ชุ่ม อภัยวงศ์) บริจาคเงินซื้อเครื่องบินเบรเกต์ (Breguet) จำนวน 1 เครื่อง ได้จารึกชื่อ “**เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ ๑**” ไว้ด้านข้างเครื่องบิน¹⁰ นับเป็นบุคคลแรกที่บริจาคเงินเพื่อซื้อเครื่องบินให้แก่กระทรวงกลาโหม

⁵ ตำนานการบินโดยย่อ ของ คณะกรมอากาศยานทหารบก 2465. 56.

⁶ ในบทความนี้จะใช้คำ กระทรวงกลาโหม ตามเอกสารต้นฉบับ ดังนั้นในบทความนี้จะปรากฏทั้ง กระทรวงกลาโหม / กระทรวงกลาโหม / กระทรวงกระลาโหม

⁷ กรมอากาศยาน. บอกรเรียไรเพื่อรวมเงินสมทบทุนบำรุงกำลังทางอากาศ. ความสัมพันธ์ในระหว่างเจ้าหน้าที่ ผู้ปกครองท้องถิ่นกับกรมอากาศยาน พ.ศ. 2467. 3-4.

⁸ กรมอากาศยาน. บอกรเรียไรเพื่อรวมเงินสมทบทุนบำรุงกำลังทางอากาศ. ความสัมพันธ์ในระหว่างเจ้าหน้าที่ ผู้ปกครองท้องถิ่นกับกรมอากาศยาน พ.ศ. 2467. 5.

⁹ พ.อ.อ.รัชต์ รัตนวิจารณ์. ประชาชนร่วมสมทบเงินซื้อเครื่องบินให้ทางราชการ (http://rach1968.blogspot.com/2014/09/blog-post_45.html). 1.

¹⁰ แจ้งความกระทรวงกลาโหม เรื่องเครื่องบินซึ่งมีผู้บริจาคเงินซื้อให้แก่กองทัพบก. 2462, 23 พฤศจิกายน. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 36. 2451 – 2452.: ระบุนำจารึกชื่อ “เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ ๑ พ.ศ. ๒๔๕๗” แต่จากภาพถ่ายในกองทัพอากาศ. ๔ แผ่นดินราชวงศ์จักรี ๑๐๐ ปี การบินของบุพการีทหารอากาศ. 21. จารึกไว้ข้างเครื่องบิน “เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ ๑”

➔ ปีพ.ศ. 2458¹¹ นายพลตรี เจ้ามหาพรหมสุธาดา (น้อยมหาพรหม ณาน) บริจาคเงินส่วนตัวซื้อเครื่องบินจำนวน 9,000 บาท กระทรวงกลาโหม ได้จัดซื้อเครื่องบินชนิดสปัด (Spad / สปัด - เขียนแบบปัจจุบัน) แบบ 7¹² ได้จารึกชื่อ “**เจ้าผู้ครองนครน่าน ๑**”¹³ ไว้ด้านข้างเครื่องบิน

➔ ปี พ.ศ. 2462 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินที่ข้าราชการ พ่อค้า ราษฎร มณฑลภูเก็ต ร่วมใจกันน้อมเกล้าฯ ถวายเมื่อครั้งเสด็จฯ มณฑลภูเก็ต เมื่อปี 2458 เพื่อให้กระทรวงกลาโหมซื้อเครื่องบินเบรเกต์ (Breguet) และได้จารึกอักษรไว้ข้างเครื่องบินว่า “**มณฑลภูเก็ต ๑**”¹⁴

➔ ปี พ.ศ. 2464 มณฑลอุบลจัดแสดงการบินได้รับความสำเร็จ ด้วยดี บรรดาข้าราชการ พ่อค้า คหบดี และประชาชน เกิดศรัทธาเชื่อถือ ในความสำคัญของอากาศยาน ได้รับบริจาคเงิน 102,035.50 บาท และได้ส่งมายังกระทรวงกลาโหมเพื่อบำรุงกำลังทางอากาศ และจัดซื้อเครื่องบิน สำหรับใช้ในการเดินไปรษณีย์และการอื่น จำนวน 5 เครื่อง และทำการจารึกชื่อไว้ข้างเครื่องบินว่า “**มณฑลอุบล ๑ จนถึง ๕**” ให้เป็นเกียรติยศสืบไป¹⁵

➔ ปี พ.ศ. 2465 เดือนเมษายน มณฑลอุดรจัดแสดงการบิน ได้รับ ทรัพย์สินสำหรับบำรุงการบินจากพ่อค้า ข้าราชการ ประชาชน เป็นจำนวนถึง 127,790.08 บาท และนำส่งเงินเพื่อซื้อเครื่องบินเบรเกต์ (Breguet) ให้กรม อากาศยาน 6 เครื่อง จารึกอักษรไว้ข้างเครื่องบินว่า “**มณฑลอุดร ๑ ถึง ๖**”¹⁶

➔ ปี พ.ศ. 2465 บรรดาพ่อค้าเงินในพระนครได้ร่วมใจสามัคคี จ้างบริจาคเงินเพื่อซื้อเครื่องบินชนิดสปัด (Spad) 1 เครื่อง จารึกไว้ที่เครื่องบินว่า “**พ่อค้าเงินในพระนคร ๑**”¹⁷

➔ ปี พ.ศ. 2466 จังหวัดมณฑลนครไชยศรี จัดแสดงการบิน ให้ประชาชนเข้าชม และรับเงินบำรุงกำลังทางอากาศเพื่อจัดซื้อเครื่องบิน ชนิดเบรเกต์ (Breguet) 3 เครื่อง และจารึกไว้ข้างเครื่องบินว่า “**มณฑล นครไชยศรี ๑, ๒, ๓**”¹⁸

➔ ปี พ.ศ. 2467 เหล่าสตรีในจังหวัดขอนแก่นรวบรวมเงิน เพื่อจัดซื้อเครื่องบินพยาบาล ได้ขนานนามและจารึกไว้ที่เครื่องบินว่า “**หญิงขอนแก่น ๑**” มีการเฉลิมฉลองสมโภชเครื่องบินและทำการรับผู้ป่วย ไปส่งที่จังหวัดนครราชสีมาซึ่งเป็นไปโดยความเรียบร้อยอีกด้วย¹⁹

เครื่องบินมณฑลภูเก็ต ๑

เครื่องบินไปรษณีย์

¹¹ แจ้งความกระทรวงกลาโหม. 2458, 12 ธันวาคม. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 32. 2123.

¹² แจ้งความกระทรวงกลาโหม เรื่องเครื่องบินซึ่งมีผู้บริจาคเงินซื้อให้แก่กองทัพบก. 2462, 23 พฤศจิกายน. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 36. 2450.

¹³ กองทัพอากาศ. ๔ แผ่นดินราชวงศ์จักรี ๑๐๐ ปี การบินของบุพการีทหารอากาศ. 35. : ภาพถ่ายเครื่องบินจารึกว่า “เจ้าผู้ครองนครน่าน ๑” แต่จากเอกสาร แจ้งความกระทรวง กลาโหม เรื่องเครื่องบินซึ่งมีผู้บริจาคเงินซื้อให้แก่กองทัพบก. 2462, 23 พฤศจิกายน. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 36. 2451. ระบุนำชื่อ “เจ้าผู้ครองนครน่าน ๑ พ.ศ. ๒๔๖๒”

¹⁴ แจ้งความกระทรวงกลาโหม เรื่องเครื่องบินซึ่งมีผู้บริจาคเงินซื้อให้แก่กองทัพบก. 2462, 23 พฤศจิกายน. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 36. 2449 - 2450. * ในราชกิจจานุเบกษา สกศว่า “มณฑลภูเก็ต ที่ ๑ พ.ศ. ๒๔๖๒” แต่จากภาพถ่ายเครื่องบินจารึกชื่อว่า “มณฑลภูเก็ต ๑” : กองทัพอากาศ. ๔ แผ่นดินราชวงศ์จักรี ๑๐๐ ปี การบินของบุพการีทหารอากาศ. 21.

¹⁵ แจ้งความกระทรวงกลาโหม เรื่องรับเงินบำรุงกำลังทางอากาศ เนื่องแต่คราวแสดงการบินในมณฑลอุบลราชธานี. 2464, 4 ธันวาคม. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 38. 2550 - 2552.

¹⁶ แจ้งความกระทรวงกลาโหม เรื่องรับเงินบำรุงกำลังทางอากาศ เนื่องแต่คราวแสดงการบินในมณฑลอุดร. 2465, 4 กุมภาพันธ์. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 39. 3241 - 3242.

¹⁷ แจ้งความกระทรวงกลาโหม เรื่องพ่อค้าเงินในกรุงเทพพระมหานคร พร้อมใจกันบริจาคทรัพย์เพื่อซื้อเครื่องบิน. 2465, 28 พฤษภาคม. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 39. 504 - 508.

¹⁸ แจ้งความกระทรวงกลาโหม เรื่องรับเงินบำรุงกำลังทางอากาศ เนื่องแต่คราวแสดงการบินในมณฑลนครไชยศรี. 2466, 3 มิถุนายน. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 40. 678 - 680.

¹⁹ แจ้งความกระทรวงกลาโหม เรื่องรับเงินของสตรีชาวขอนแก่นเพื่อสร้างเครื่องบินพยาบาล. 2467, 3 สิงหาคม. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 41. 1357 - 1359.

นอกจากการแสดงการบินแล้ว ในการระดมทุนหาทุน เพื่อจัดซื้อเครื่องบินให้แก่กรมอากาศยานยังได้จัดการแสดง การแข่งขันต่าง ๆ เช่น การแข่งขันกีฬา การแข่งขันชมมวย การแสดงละคร ฯลฯ

➔ ปี พ.ศ. 2464 สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าอัษฎางค์ เดชาวุธกรมหลวงนครราชสีมา²⁰ จัดแสดง ยุทธกีฬาทหารบก นำเงินส่ง กระทรวงกลาโหม และจัดซื้อเครื่องบินชนิดสปัด (Spad) 1 และจาริกไว้ที่เครื่องบินว่า “ยุทธกีฬาทหารบก ๑”²¹

➔ ปี พ.ศ. 2464 ข้าราชการ พลเรือน พ่อค้า คหบดี จัดแสดง ละคร 4 คืน เพื่อรวบรวมเงินซื้อเครื่องบิน โดยจาริกไว้ที่เครื่องบินว่า “จังหวัดฉะเชิงเทรา ๑”²²

➔ ปี พ.ศ. 2466 ผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี พร้อมด้วยข้าราชการ จัดการแข่งขันชมมวยบริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดเพื่อเก็บเงินค่าผ่านประตู รวมกับจัดการแสดงละครอีก 2 คืน เพื่อจัดซื้อเครื่องบินชนิดสปัด (Spad) จาริกข้างเครื่องบินไว้ว่า “จังหวัดปราจีนบุรี ๑”²³

➔ ปี พ.ศ. 2466 คณะกรรมการแข่งขันลื้อเลื่อนซึ่งจัดแข่งขันและ แสดงการบินในกรุงเทพฯพระมหานคร พ.ศ. 2465 ได้แบ่งเงินที่ได้จากการจัดงาน มาบำรุงกำลังทางอากาศ จำนวน 200,000 บาท โดยจะจัดซื้อเครื่องบินเบรเกต์ (Breguet) ให้กรมอากาศยาน จำนวน 9 เครื่อง จาริกชื่อไว้ว่า “แข่งขันลื้อเลื่อน ในพระนคร ๑, ๒, ๓, ๔ จนถึง ๙”²⁴

การมีส่วนร่วมของพระบรมวงศานุวงศ์ ประชาชน พ่อค้า คหบดี และคณะข้าราชการต่าง ๆ มีส่วนอย่างมากในการพัฒนาการบินของสยามในช่วงแรก การเข้าเยี่ยมชมกิจการการบิน การจัดแสดงการบินทั้งในพระนครและตามมณฑลอื่น ๆ ประชาชนได้ชมการแสดงการบิน อีกทั้งยังได้เห็นเครื่องบินปฏิบัติหน้าที่ ไปยังส่วนต่างๆ ของประเทศทำให้ประชาชนเห็นคุณค่าของกำลังทางอากาศว่ามีประโยชน์ทั้งในการป้องกันประเทศ การคมนาคม และการให้บริการประชาชน²⁵ จึงทำให้เกิดเป็นกระแสความนิยมของคณะบุคคล ประชาชน พ่อค้า ข้าราชการ ไม่เว้นแม้กลุ่มสตรี ทั้งในพระนคร หัวเมือง มณฑล จังหวัด ต่างพร้อมใจกัน ที่จะมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินให้แก่ทางราชการ เพื่อนำไปใช้ในการจัดซื้อและสร้างเครื่องบินไว้ใช้เองภายในประเทศเป็นจำนวนมาก และยังผลทำให้ มีการสร้างสนามบินขึ้นรองรับการบินในจังหวัดมากมายในหลายพื้นที่ของประเทศ รวมทั้งกระแสความนิยมบริจาคเงินบำรุงกำลังทางอากาศนี้ ยังเป็นการแสดงออกถึงความรักชาติ และการมีส่วนร่วมที่จะส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของประเทศผ่านการบำรุงกำลังทางอากาศให้รุ่งเรืองอีกด้วย

²⁰ กรมศิลปากร. ราชสกุลวงศ์. 2554. 99.

²¹ แจ้งความกระทรวงกลาโหม เรื่องมีผู้เกื้อหนุนบำรุงกำลังทางอากาศ. 2464, 5 กุมภาพันธ์. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 38. 3365 – 3366.

²² แจ้งความกระทรวงกลาโหม เรื่องข้าราชการ พ่อค้า คหบดี ร่วมใจกันคิดจัดการแสดงละคร เพื่อเก็บเงินซื้อเครื่องบินให้กรมอากาศยาน และมีผู้ให้ทรัพย์สินของบำรุงกำลังทางอากาศ. 2465, 14 พฤษภาคม. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 39. 360.

²³ แจ้งความกระทรวงกลาโหม เรื่องรับเงินของชาวปราจีนบุรีบำรุงกำลังทางอากาศ. 2466, 17 กุมภาพันธ์. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 40. 4067 – 4069.

²⁴ แจ้งความกระทรวงกลาโหม เรื่องรับเงินบำรุงกำลังทางอากาศเนื่องในการแข่งขันลื้อเลื่อน พ.ศ. 2465, 29 กรกฎาคม. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 40. 1396 – 1398.

²⁵ กองทัพอากาศ. ๔ แผ่นดินราชวงศ์จักรี ๑๐๐ ปี การบินของบุพการีทหารอากาศ. 31.

อาวุธที่ถูกห้ามใช้ ในยามสงคราม

อาวุธแบบไหน ถูกห้ามใช้ ในยามสงคราม? ทำความรู้จักอนุสัญญา CCW

รู้หรือไม่ ระเบิดตกค้างและการใช้อาวุธทำลายล้างประเภทต่าง ๆ สร้างผลกระทบ
ด้านมนุษยธรรมต่อพลเรือนอย่างยาวนาน แม้ว่าสงครามจะจบลงไปแล้วเป็นเวลาหลายปี

ทำความรู้จัก อนุสัญญาว่าด้วยการห้ามใช้อาวุธตามแบบบางชนิด (Convention
on Certain Conventional Weapons : CCW) กล่าวถึงการจำกัดการใช้อาวุธที่ร้ายแรง
โดยไม่จำเป็นต่อพลรบ และก่อให้เกิดความเสียหายที่ไม่แบ่งแยกต่อพลเรือน

อนุสัญญาว่าด้วยการห้ามใช้อาวุธตามแบบบางชนิด ได้รับการรับรองในปี ค.ศ. 1980
มีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ. 1983 ความน่าสนใจในอนุสัญญานี้ คือ ส่วนประกอบที่แยกเป็น
2 ส่วน ได้แก่

• **อนุสัญญาแม่บท** ทำหน้าที่กำหนด
ขอบเขตและสถานการณ์ที่อนุสัญญาฯ มีผล
บังคับใช้ รวมไปถึงการเข้าเป็นภาคี

- **พิธีสารแนบท้าย** โดยแต่ละฉบับกำหนดข้อห้ามและข้อจำกัดในการใช้อาวุธแต่ละชนิด

การมีพิธีสารแยกตามชนิดของอาวุธเป็นจุดเด่นที่ทำให้อนุสัญญานี้มีความยืดหยุ่นเปิดโอกาสในการปรับปรุง ถกเถียง และพัฒนาข้อกำหนดตามพิธีสารให้มีความสอดคล้องต่อการพัฒนาอาวุธที่ก้าวหน้า และวิธีการทำสงครามที่ปรับเปลี่ยนไปตามแต่ยุคสมัย

ตัวอย่างเช่น ในปี ค.ศ. 1980 อนุสัญญาแม่บทของ CCW ระบุให้อนุสัญญาฯ มีผลใช้บังคับใช้แค่ในสถานการณ์การขัดกันทางอาวุธระหว่างประเทศเท่านั้น แต่ในอีก 16 ปีหลังมีการนำไปใช้จริง ได้มีการแก้ไขอนุสัญญาแม่บทเพื่อให้ข้อกำหนดจากอนุสัญญาฯ มีผลครอบคลุมในสถานการณ์การขัดกันทางอาวุธที่ไม่ได้มีลักษณะระหว่างประเทศด้วย

ปัจจุบัน อนุสัญญาฯ มีผลบังคับใช้ในสถานการณ์การขัดกันทางอาวุธทุกประเภท และแม้ว่าข้อกำหนดส่วนใหญ่จะถูกใช้เพื่อควบคุมพฤติกรรมระหว่างการสู้รบ อนุสัญญาฯ ก็ยังมีข้อกำหนดหลาย ๆ ด้าน ที่กำหนดวิธีปฏิบัติหลังการสู้รบได้จบสิ้นไปแล้ว **โดยเฉพาะในส่วนของพิธีสารฉบับที่ 2 ห้ามหรือจำกัดการใช้ทุ่นระเบิด และพิธีสารฉบับที่ 5 กำหนดแนวทางการเก็บกู้และกำจัดวัตถุระเบิดซึ่งตกค้างจากสงคราม และส่งผลกระทบต่อพลเรือน**

พิธีสารแนบท้ายของอนุสัญญามัดนี้ มีอยู่ด้วยกัน 5 ฉบับ

- พิธีสารฉบับที่ 1 (Protocol on Non-Detectable Fragments) **ห้ามการใช้อาวุธใดก็ตามที่มีผลเบื้องต้นทำให้บุคคลได้รับบาดเจ็บจากสะเก็ดระเบิด** ซึ่งหากอยู่ในร่างกายจะไม่สามารถตรวจพบได้ด้วยการเอ็กซเรย์

- พิธีสารฉบับที่ 2 (Protocol on Prohibitions or Restrictions on the Use of Mines, Booby-Traps and Other Devices) **ห้ามหรือจำกัดการใช้ทุ่นระเบิดสังหาร** (ทั้งประเภทบุคคล ยานพาหนะ และแสงสว่าง) **ห้ามการใช้กับดัก** (booby trap) หมายถึงอุปกรณ์ใด ๆ ที่ออกแบบหรือดัดแปลงเพื่อฆ่าหรือทำให้บาดเจ็บ โดยถูกติดตั้งไว้กับสิ่งของที่ดูไม่เป็นอันตราย และทำงานในทันทีเมื่อเกิดการรบกวน รวมไปถึง**ห้ามการใช้อาวุธระเบิดอื่น ๆ ที่วางด้วยมือ หรืออาวุธระเบิดดัดแปลง** เพื่อการสังหารหรือทำให้บาดเจ็บ ซึ่งสามารถทำให้ระเบิดได้จากการควบคุมในระยะไกล ในพิธีสารนี้ยังมีการระบุให้รัฐภาคีต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่เหมาะสมทั้งหมด รวมทั้งด้านนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ เพื่อป้องกันและปราบปรามการละเมิดพิธีสารโดยบุคคลของรัฐ หรือภายใต้ดินแดนเขตอำนาจของรัฐ

- พิธีสารฉบับที่ 3 (Protocol on Prohibitions or Restrictions on the Use of Incendiary Weapons) ควบคุมการใช้อาวุธเพลิง ในพิธีสารนี้ระบุว่าการใช้อาวุธเพลิงเป็นอาวุธที่ออกแบบมาเพื่อจุดไฟเผาสิ่งของหรือเผาบุคคล ผ่านการกระทำของเปลวไฟหรือความร้อน อาวุธที่ห้ามนี้ถูกห้ามไม่ให้นำไปใช้กับพลเรือนในทุกกรณี นอกจากนี้ ยังห้ามไม่ให้ตั้งเป้าหมายทางการทหารใกล้กับกลุ่มของพลเรือน เนื่องจากเป้าหมายทางการทหารเหล่านี้ อาจถูกโจมตีทางอากาศ และยังมีการห้ามปลูกป่าหรือพืชชนิดอื่นเพื่อปกปิดเป้าหมาย ซึ่งอาจถูกโจมตีโดยอาวุธเพลิง แม้แต่จะเป็นการปกปิดต่อสู้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการทหาร

- พิธีสารฉบับที่ 4 (Protocol on Blinding Laser Weapons) **ห้ามการใช้อาวุธแสงเลเซอร์ที่มีผลทำให้ตาบอดถาวร** อนุสัญญาฯ กำหนดให้ฝ่ายที่มีความขัดแย้งดำเนินการมาตรการเพื่อห้ามการใช้และถ่ายโอนอาวุธแสงเลเซอร์ (laser weapons) ไปยังรัฐ หรือกองกำลังที่ไม่ใช่รัฐ หากมีการใช้อาวุธแสงเลเซอร์

จะต้องมีมาตรการป้องกันที่เป็นไปได้ทั้งหมดเพื่อหลีกเลี่ยงการตาบอดถาวร ปัจจุบันการใช้อาวุธเลเซอร์ที่ออกแบบมาโดยเฉพาะเพื่อให้ตาบอดถาวร หรือมีผลกระทบต่อกรมมองเห็น ถูกตัดสินให้เป็นอาชญากรรมสงคราม

- พิธีสารฉบับที่ 5 (Protocol on Explosive Remnants of War) **กำหนดแนวทางการเก็บกู้และกำจัดวัตถุระเบิดซึ่งตกค้างจากสงคราม และส่งผลกระทบต่อพลเรือน** โดยมีการระบุให้คู่ขัดแย้งจะต้อง

1. ระบุดูที่มีระเบิดตกค้าง และทำการเก็บกู้ระเบิดทั้งหมดในพื้นที่ครอบครองของตนเอง
2. ให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค วัสดุ และการเงินเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บกู้และกำจัดระเบิดตกค้าง ความช่วยเหลือนี้อาจมอบให้โดยตรงหรือผ่านบุคคลที่สาม เช่น สหประชาชาติ หรือหน่วยงานระหว่างประเทศ รวมไปถึงองค์กรพัฒนาเอกชนอื่น ๆ

3. ใช้มาตรการป้องกันที่เป็นไปได้ทั้งหมดเพื่อปกป้องพลเรือนจากผลกระทบของระเบิดตกค้าง เช่น การล้อมรั้วและติดตามอาณาเขตที่ได้รับผลกระทบ ให้คำเตือนแก่พลเรือน รวมไปถึงการศึกษาความเสี่ยง

4. บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุระเบิดที่ใช้โดยกองกำลังติดอาวุธในทุกครั้ง และเมื่อหลังจากการสู้รบสิ้นสุดลง ข้อมูลเหล่านี้จะต้องถูกแบ่งปันกับฝ่ายอื่น ๆ เพื่อทำการเก็บกู้วัตถุระเบิดที่อาจหลงเหลือ ซึ่ง รวมไปถึงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอันตรายของวัตถุระเบิดให้กับพลเรือนในพื้นที่

ปัจจุบันอนุสัญญาห้ามใช้อาวุธตามแบบบางชนิด มีการประชุมระหว่างรัฐภาคีเป็นประจำทุกปี เพื่อทบทวนสถานะและการบังคับใช้ และได้มีการพิจารณาประเด็นใหม่ ๆ ที่อาจควรบรรจุไว้ในอนุสัญญาฯ เช่น การใช้ทุ่นระเบิดต่อต้านยานพาหนะ ระเบิดลูกปราย และการใช้อาวุธสังหารอัตโนมัติ

วัคซีนที่สำคัญกับวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่

ทำไมโตแล้วยังต้องฉีดวัคซีน?

ภูมิคุ้มกันเดิมลดลงตามเวลา

เก็บตกที่ฉีดไม่ครบในวัยเด็ก

ความเสี่ยงโรคเพิ่มตามวัย (เช่น จากเพศสัมพันธ์)

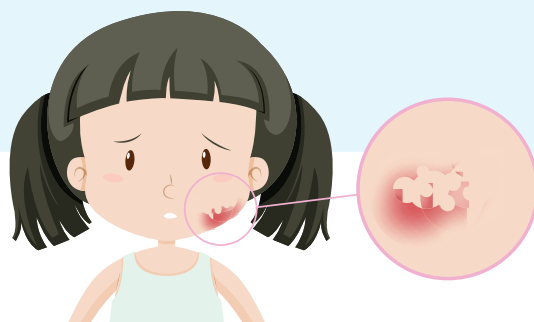
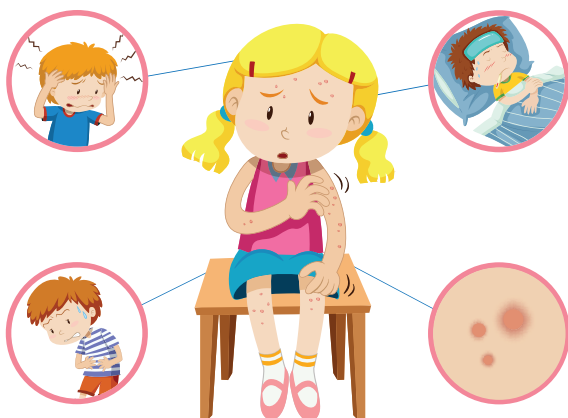
มีวัคซีนชนิดใหม่ๆ เพิ่มขึ้น

วัคซีนสำหรับวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตอนต้น (Vaccines for Teens and Young Adults)

❖ วัคซีนป้องกันหัด หัดเยอรมัน คางทูม (MMR) และวัคซีนป้องกันหัด หัดเยอรมัน (MR)

โรคหัด เกิดจากเชื้อไวรัสที่ติดต่อกันได้โดยการสูดหายใจเอาละอองฝอยที่มีเชื้อปนเปื้อนเข้าไป หรือจากการสัมผัสสารคัดหลั่งจากทางเดินหายใจของผู้ติดเชื้อ ทำให้มีไข้ ไอ เยื่อบุตาอักเสบ มีผื่นแดง อาจมีภาวะแทรกซ้อนรุนแรง เช่น เนื้อสมองอักเสบ แม้ว่าจะมีนโยบายการฉีดวัคซีนป้องกันโรคหัดทั่วโลก แต่ปัจจุบันยังพบว่าการระบาดของโรคหัดในหลายประเทศทุก ๆ ปี โดยเฉพาะในเด็กโต วัยรุ่น และในผู้ใหญ่

โรคหัดเยอรมัน เกิดจากเชื้อไวรัสที่ติดต่อกันได้โดยการสูดหายใจเอาละอองฝอยและสัมผัสใกล้ชิดผู้ป่วย ทำให้มีไข้ อ่อนเพลีย ต่อมน้ำเหลืองโต อาจมีอาการคล้ายไข้หวัด และอาจมีอาการแทรกซ้อนรุนแรง เช่น เนื้อสมองอักเสบ และเกล็ดเลือดต่ำ หากเกิดในหญิงตั้งครรภ์อาจทำให้เกิดความผิดปกติแต่กำเนิดในทารก

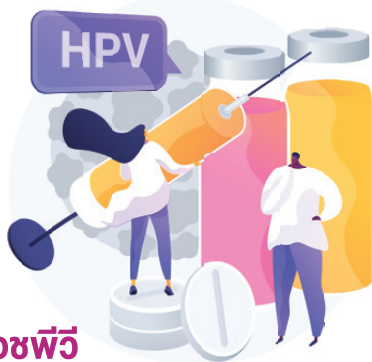
โรคคางทูม เกิดจากเชื้อไวรัสที่ติดต่อกันได้โดยการสูดหายใจเอาละอองฝอยจากผู้ติดเชื้อ ทำให้ต่อมน้ำลายอักเสบ ตับอ่อนอักเสบ ข้ออักเสบ และอาจเกิดภาวะแทรกซ้อนรุนแรง เช่น เยื่อหุ้มสมองอักเสบ กล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ ซึ่งพบในผู้ใหญ่มากกว่าในเด็ก

วัคซีนป้องกันหัด หัดเยอรมัน คางทูม (MMR) และวัคซีนป้องกันหัด หัดเยอรมัน (MR) เป็นวัคซีนที่ฉีดในเด็กเล็กตามแผนการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคของประเทศ อย่างไรก็ตามมีการเพิ่มขึ้นของโรคในเด็กโต วัยรุ่น และผู้ใหญ่ วัยรุ่นหญิงหรือผู้ใหญ่ที่ไม่มีภูมิคุ้มกันต่อโรค เช่น ไม่เคยฉีดวัคซีน ไม่เคยเป็นโรค หรือตรวจไม่พบภูมิคุ้มกัน ควรได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน โดยฉีดทั้งหมด 2 เข็ม เข้าชั้นใต้ผิวหนัง ห่างกันอย่างน้อย 4 สัปดาห์ หากเคยได้รับมาแล้ว 1 เข็ม ควรฉีดเพิ่มอีก 1 เข็ม ให้ครบ 2 เข็ม เนื่องจากวัคซีนนี้เป็นชนิดเชื้อเป็นจึงไม่แนะนำให้ฉีดในผู้ที่ภูมิคุ้มกันบกพร่อง หญิงตั้งครรภ์และให้นมบุตร และควรคุมกำเนิดเป็นเวลา 1 เดือน ภายหลังจากได้รับวัคซีน

❖ **วัคซีนป้องกันสกุสไส**

โรคสกุสไสหรืออีสุกอีใสเกิดจากเชื้อไวรัสที่สามารถติดต่อและแพร่เชื้อโดยการไอ สัมผัสสารคัดหลั่งจากทางเดินหายใจของผู้ติดเชื้อ อาจก่อให้เกิดภาวะแทรกซ้อนรุนแรง เช่น ปอดบวม เชื้อแพร่กระจายจนถึงเสียชีวิตได้ โดยเฉพาะผู้ที่ภูมิคุ้มกันบกพร่องและหญิงตั้งครรภ์

วัคซีนป้องกันสกุสไสเป็นวัคซีนชนิดเชื้อเป็นอ่อนฤทธิ์ สามารถป้องกันการเกิดโรคได้มากกว่าร้อยละ 90 แนะนำให้ฉีดในผู้ที่ไม่เคยเป็นโรคสกุสไสหรือสุสวัด และตรวจพบว่าไม่มีภูมิคุ้มกันต่อโรค เช่น วัยรุ่น ผู้ใหญ่ ผู้หญิงก่อนการตั้งครรภ์ บุคลากรทางการแพทย์ และผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้ที่ภูมิคุ้มกันบกพร่องที่ไม่เคยเป็นโรคสกุสไสหรือสุสวัดมาก่อน ฉีด 2 เข็ม เข้าชั้นใต้ผิวหนัง ห่างกันอย่างน้อย 1 เดือน เนื่องจากวัคซีนนี้เป็นวัคซีนชนิดเชื้อเป็น จึงไม่แนะนำให้ฉีดในผู้ที่ภูมิคุ้มกันบกพร่อง หญิงตั้งครรภ์ และให้นมบุตร และควรคุมกำเนิดเป็นเวลา 1 เดือน ภายหลังได้รับวัคซีน

❖ **วัคซีนป้องกันเอชพีวี (วัคซีนป้องกันมะเร็งปากมดลูก)**

มะเร็งปากมดลูกเกิดจากการติดเชื้อไวรัสเอชพีวีจากการมีเพศสัมพันธ์ เชื้อไวรัสเอชพีวีก่อให้เกิดโรคตั้งแต่โรคหูดที่ผิวหนังหรือรอยโรคไปจนถึงโรคมะเร็งบริเวณอวัยวะเพศและทวารหนัก มะเร็งในช่องปากและคอหอย การฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อจึงเป็นสิ่งสำคัญในหญิงหรือชายก่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก และเพื่อประสิทธิภาพในการป้องกันสูงสุด แนะนำให้ฉีดในหญิงและชายอายุ 9-26 ปี ถึงแม้เคยมีเพศสัมพันธ์หรือเคยติดเชื้อเอชพีวีแล้ว การฉีดวัคซีนยังคงมีประโยชน์และคุ้มค่า

วัคซีนป้องกันเชื้อเอชพีวี มี 3 ชนิด คือ วัคซีนชนิด 2 สายพันธุ์ ชนิด 4 สายพันธุ์ และชนิด 9 สายพันธุ์ เป็นวัคซีนในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันของกระทรวงสาธารณสุขที่ฉีดให้เด็กผู้หญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยฉีดวัคซีนป้องกันเอชพีวีชนิด 4 สายพันธุ์ 2 เข็ม ห่างกัน 6-12 เดือน และวัคซีนชนิด 9 สายพันธุ์ ฉีดเพียง 1 เข็ม โดยการฉีดวัคซีนไม่สามารถทดแทนการตรวจภายในและการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเมื่อถึงวัยอันควรได้ สำหรับผู้ชายควรเลือกฉีดวัคซีนชนิด 4 หรือ 9 สายพันธุ์ เพื่อป้องกันการเกิดโรคหูดที่อวัยวะเพศ

การฉีดวัคซีนป้องกันเชื้อเอชพีวีในผู้ที่อายุมากกว่า 15 ปี ฉีดทั้งหมด 3 เข็ม เข็มแรก ฉีดเข็มที่ 2 ห่างจากเข็มแรก 1-2 เดือน เข็มที่ 3 ฉีดหลังจากเข็มแรก 6 เดือน

❖ **วัคซีนป้องกันไข้เลือดออก**

โรคไข้เลือดออก มีอยู่หลายเป็นพาหะ อาจมีอาการเพียงเล็กน้อย เช่น มีไข้ ปวดท้อง อาเจียน ตับอักเสบ จนถึงเลือดออกผิดปกติ ช็อก สมออักเสบ และเสียชีวิต

ปัจจุบันวัคซีนป้องกันไข้เลือดออกมี 2 ชนิด ได้แก่

วัคซีนชนิดเชื้อเป็นอ่อนฤทธิ์ TAK003 แนะนำให้ฉีดช่วงอายุ 4-60 ปี ฉีดเข้าใต้ผิวหนัง 2 เข็ม ห่างกัน 3 เดือน ฉีดได้ทั้งผู้ที่เคยติดเชื้อและผู้ที่ไม่เคยติดเชื้อ

วัคซีนชนิดเชื้อเป็นอ่อนฤทธิ์ CYD-TDV แนะนำให้ฉีดในช่วงอายุ 6-45 ปี ฉีดเข้าใต้ผิวหนัง 3 เข็ม เข็มที่สองห่างจากเข็มแรก 6 เดือน เข็มที่ 3 ห่างจากเข็มแรก 12 เดือน การฉีดวัคซีนชนิดนี้แนะนำให้ฉีดในผู้ที่ตรวจเลือดพบมีการติดเชื้อมาก่อนเท่านั้น เนื่องจากเป็นวัคซีนชนิดเชื้อเป็นอ่อนฤทธิ์ ไม่แนะนำให้ฉีดในผู้ที่มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง หญิงตั้งครรภ์ ให้นมบุตร และควรคุมกำเนิดเป็นเวลา 1 เดือน ภายหลังได้รับวัคซีน

**ที่มา : คลินิกเสริมภูมิคุ้มกันและอายุรศาสตร์การก้องเกี่ยว
สถานเสาวภา สภากาชาดไทย**

ระยะของอาการป่วยที่ทรุดลงและไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้อ่อนเพลีย ไม่อยากอาหาร ลูกไม่ได้ ต้องมีผู้ดูแลจนกระทั่งถึงจุดที่ร่างกายค่อย ๆ หยุดทำงานและเสียชีวิต คือ **อาการป่วยระยะสุดท้าย**

Palliative Care หรือการดูแลแบบประคับประคอง เป็นการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายด้วยโรคที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาด เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยการจัดการอาการทางกายที่ก่อให้เกิดความไม่สบายต่าง ๆ เช่น อาการปวด หอบเหนื่อย รวมถึงการให้การดูแลทางด้านจิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ จนผู้ป่วยจากไปอย่างสงบ โดยคำนึงถึงเจตจำนงของผู้ป่วยในช่วงเวลาสุดท้ายของชีวิต

ผู้ป่วยระยะท้ายที่มีความต้องการการดูแลแบบประคับประคองหมายรวมถึง **“ระยะท้ายของโรคหรือการรักษา”** และ **“ผู้ป่วยระยะสุดท้ายของชีวิต”** อยู่ในภาวะที่ทรุดลงเรื่อย ๆ และคาดการณ์ว่าจะเสียชีวิตภายในไม่เกิน 6 เดือน ถึง 1 ปี เช่น ผู้ป่วยมะเร็ง โรคหัวใจ และหลอดเลือด โรคทางระบบหายใจ และโรคระบบประสาทและกล้ามเนื้อระยะที่ซับซ้อน รวมถึงผู้ที่มีภาวะโรคเฉียบพลันที่คุกคามชีวิต เช่น ภาวะช็อกจากการติดเชื้อ หรือการตายของกล้ามเนื้อหัวใจ

การกู้ชีพ เป็นการช่วยชีวิตผู้ป่วยวิกฤตที่ยังมีโอกาสรอดชีวิต และฟื้นฟูสภาพปกติ ด้วยการกดนวดหัวใจ การช็อกกระแสไฟฟ้า การใส่ท่อช่วยหายใจ ควบคู่กับการใช้เครื่องพุงชีพอื่น ๆ เช่น การใช้เครื่องช่วยหายใจ การให้ยากระตุ้นหัวใจ การใส่สายสวนปัสสาวะ การให้อาหารทางสายอาหาร ในขณะที่**การพุงชีพ**เพื่อยื้อชีวิตผู้ป่วยระยะสุดท้าย มักเป็นการรักษาที่ไม่อาจทำให้ผู้ป่วยคืนสู่สภาพปกติ

อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญ คือ **พินัยกรรมชีวิต** หรือหนังสือแสดงเจตนาเลือกวิธีการรักษาในช่วงสุดท้ายของชีวิต เมื่อเจ็บป่วยร้ายแรงด้วยโรคที่คุกคามชีวิตและมีโอกาสรอดชีวิตน้อยมาก พินัยกรรมชีวิตจะช่วยให้ผู้ป่วยแสดงเจตนาว่าต้องการการรักษายังเต็มที่ แม้จะต้องใช้เครื่องพุงชีพยื้อชีวิต หรือต้องการรักษาเพื่อบรรเทาความเจ็บปวดลดความทุกข์ทรมาน โดยงดการยื้อชีวิตด้วยเครื่องพุงชีพ และกรณีที่ผู้ป่วยไม่สามารถสื่อสารได้มอบหมายให้ใครเป็นผู้ตัดสินใจแทน รวมถึงความต้องการในการดูแลอื่น ๆ ช่วงระยะสุดท้ายของชีวิต ทั้งจัดการ

ร่างกายและงานศพ ซึ่งการทำพินัยกรรมชีวิตที่ทีมแพทย์จะต้องประเมินผู้ป่วยก่อนว่ามีความสบายใจที่จะพูดคุยในเรื่องนี้หรือไม่ ช่วยให้ผู้ป่วยได้ไตร่ตรองไว้ก่อนในสิ่งที่ต้องการ และลดความกังวลใจ

ศูนย์ชีวภีบาล โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การดูแลชีวิตของผู้ป่วยตามหลักการดูแลแบบประคับประคอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการดูแลผู้ป่วยของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ประกอบด้วยทีมสหสาขาวิชาชีพ (แพทย์ พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร) โดยมีบทบาทเป็นทีมเสริมจากทีมแพทย์และพยาบาลหลัก เข้าไปมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยด้วยโรคที่รักษาไม่หายขาด ตั้งแต่ได้รับการวินิจฉัยและให้การดูแลต่อเนื่องตลอดการรักษา จนเสียชีวิต รวมถึงการติดตามดูแลหลังสูญเสียเน้นการทำงานแบบองค์รวมให้ได้รับการตอบสนองครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ เพื่อให้ผู้ป่วยและครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุด

หนังสือแสดงเจตนาเลือกวิธีการรักษาในช่วงสุดท้ายของชีวิต

หลังจากฉัน (ชื่อ-นามสกุล) ได้ทบทวนชีวิตในสมุดเบาใจ และรู้จักการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองแล้ว หากฉันเจ็บป่วยร้ายแรงด้วยโรคที่คุกคามชีวิต มีโอกาสรอดชีวิตน้อยมาก ฉันต้องการให้แพทย์ดูแลรักษาดังนี้ (เลือกข้อใดข้อหนึ่ง)

- ☐ ฉันต้องการรักษาเต็มที่ แม้จะต้องทรมานจากการใช้เครื่องพุงชีพเพื่อยื้อชีวิต
- ☐ ฉันต้องการรักษาเต็มที่ รวมถึงการใช้เครื่องพุงชีพเพื่อยื้อชีวิต แต่หากแพทย์เห็นว่าการรักษานี้ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ฉันอนุญาตให้ถอดเครื่องพุงชีพ รักษาเพื่อบรรเทาความเจ็บปวด ลดความทุกข์ทรมาน และขอเสียชีวิตตามธรรมชาติ
- ☐ ฉันต้องการรักษาเพื่อบรรเทาความเจ็บปวด ลดความทุกข์ทรมาน ฉันขอถอดเครื่องพุงชีพ งดการยื้อชีวิต และขอเสียชีวิตตามธรรมชาติ
- ☐ ฉันยังตัดสินใจไม่ได้
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

สภาพใดบ้างที่ฉันยอมรับไม่ได้ (เลือกได้หลายข้อ)

- ☐ ไม่มีสติคิด จ้าคนอีกไม่ได้
- ☐ ชูอยู่ในสภาพถาวร (นอนไม่ลุกตัว ไม่ตอบสนอง ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้)
- ☐ ต้องใช้เครื่องช่วยหายใจไปตลอดชีวิต
- ☐ อื่นๆ _____

ฉันต้องการเสียชีวิตที่

☐ บ้าน ☐ โรงพยาบาล ☐ อื่นๆ _____

กรณีที่ฉันป่วยระยะสุดท้าย และไม่สามารถสื่อสารได้ ผู้ตัดสินใจแทนฉันคือ _____

โทร _____

สมุดเบาใจ ตัวอย่างเครื่องมือช่วยวางแผนการดูแลล่วงหน้า และสื่อสารเจตนาล่วงหน้าเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่วงสุดท้ายให้ครอบครัวและทีมสุขภาพรับทราบ โดยมีเป้าหมายการดูแลที่สอดคล้องกันเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุดในยามเจ็บป่วย เป็นหนังสือแสดงเจตนาเลือกวิธีการรักษาล่วงหน้าในวาระสุดท้ายของชีวิต ตาม พรบ. สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 12

PrEP แบบฉีด นวัตกรรมป้องกัน HIV

**เพร็พ (PrEP) แบบฉีด นวัตกรรม
แบบใหม่ล่าสุดในการป้องกันเชื้อเอชไอวี
ซึ่งอยู่ได้นานโดยไม่ต้องรับประทานยาทุกวัน**

เพร็พ หรือ Pre-Exposure Prophylaxis คือ ยาที่ใช้สำหรับป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี โดยเฉพาะในผู้ที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ผู้ที่มีคู่นอนที่ติดเชื้อเอชไอวี หรือมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยหากใช้ยาอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอสามารถลดโอกาสการติดเชื้อเอชไอวีได้มากกว่าร้อยละ 99 โดยมีทั้งแบบรับประทานและแบบฉีด

- **แบบรายวัน (Daily PrEP)** รับประทาน 1 เม็ดทุกวัน เหมาะสำหรับผู้ที่มีความเสี่ยงต่อเนื่องทุกเพศทุกวัย รับประทานทุกวันเพื่อให้ระดับยาในร่างกายคงที่
- **แบบเฉพาะกิจ (On-Demand PrEP)** รับประทาน 2 เม็ดก่อนมีเพศสัมพันธ์อย่างน้อย 2 ชั่วโมง และตามด้วยยาอีก 1 เม็ดหลังจากมีเพศสัมพันธ์ภายใน 24 และ 48 ชั่วโมง (เป็นเวลา 2 วัน) เหมาะสำหรับผู้ที่มิเพศสัมพันธ์ไม่บ่อย และเหมาะกับเพศชายทั้งที่มีเพศสัมพันธ์กับหญิงและชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย
- **แบบฉีด หรือ CAB-LA PrEP (Cabotegravir Long-Acting)** เป็นทางเลือกใหม่ในการป้องกันเอชไอวี โดยฉีดทุก 2 เดือน สามารถลดความเสี่ยงการติดเชื้อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพร็พแบบฉีดแตกต่างจากแบบรับประทานอย่างไร ?

- ✍ เพร็พแบบฉีดมีประสิทธิภาพสูง ผลข้างเคียงน้อย โดยจะต้องฉีดทุก 2 เดือน และสามารถใช้ได้กับทุกกลุ่ม
- ✍ ฉีดเข็มแรกจะมีภูมิคุ้มกันสูงหลังจาก 7 วันไปแล้ว และเข็มที่ 2 ฉีดหลังจากเข็มแรกประมาณ 1 เดือน หลังจากนั้นจะต้องฉีดทุก 2 เดือน
- ✍ หากไม่อยากจะรับประทานยาทุกวัน หรือลืมรับประทานยาบ่อย ๆ แนะนำให้ใช้เพร็พแบบฉีด

CAB-LA PrEP
(Cabotegravir Long-Acting)

PrEP แบบฉีด

ราคาเข็มละ **14,900.-** บัญชี
เพื่อเข้ารับบริการ
LINE ID : @091aojex

ศูนย์วิจัยโรคเอดส์และโรคติดต่อ สภากาชาดไทย

สามารถใช้ทั้งแบบฉีดและแบบรับประทานสลับกันได้หรือไม่ ?

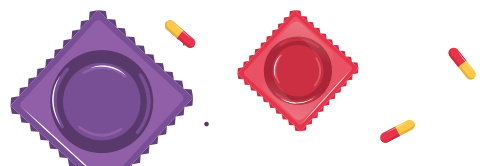
✍ หากปัจจัยเสี่ยงในการติดเชื้อมีน้อยลง สามารถหยุดเพร็พแบบฉีด และกลับมาใช้แบบรับประทานได้

สรุปข้อดีข้อเสีย

ข้อดี เพร็พแบบฉีดมีประสิทธิภาพสูงและสะดวกกว่า เพราะไม่ต้องรับประทานยาทุกวัน เหมาะกับผู้ที่ชอบลืมรับประทานยา หรือไม่ชอบพกยา

ข้อเสีย เพร็พแบบฉีดมีราคาสูง ราคาเข็มละประมาณ 15,000 บาท

สามารถรับยาเพร็พได้ตามโรงพยาบาลทั่วไปตามสิทธิการรักษา และที่คลินิกนิรนาม ศูนย์วิจัยโรคเอดส์และโรคติดต่อ สภากาชาดไทย โดยจะมีการตรวจคัดกรองเชื้อเอชไอวี ตรวจการทำงานของไต และตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ก่อนที่จะเริ่มยาเพร็พ เจ้าหน้าที่จะทำการนัดเพื่อตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำทุก 3 หรือ 6 เดือน

“แม้ปัจจุบันเอชไอวีจะรักษาได้ แต่การป้องกันดีกว่ารักษา นอกเหนือจากการใช้ถุงยางอนามัย แนะนำให้เพร็พควบคู่กันไป”

"ย่นเวลา" เป้าหมาย Net zero ปรับประเทศให้ทันโลก

ที่ผ่านมาประเทศไทยประกาศเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero) ที่ค่อนข้างช้ากว่าหลายประเทศในโลก เดิมตั้งเป้า Net Zero ไว้ที่ ค.ศ. 2065 ขณะที่หลายประเทศตั้งเป้าไว้ที่ ค.ศ. 2050

ในขณะที่ในมิติทางเศรษฐกิจ โลกกำลังขยับสู่ยุคที่วัดกันด้วยคาร์บอนฟุตพริ้นต์มากขึ้น บริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่จำนวนมากประกาศว่าจะซื้อสินค้าและบริการเฉพาะจากประเทศที่มีเป้าหมาย Net Zero

ภายใน ค.ศ. 2050 เท่านั้น ดังนั้นจึงไม่ใช่เพียงแค่เรื่องของสิ่งแวดล้อม แต่คือความอยู่รอดและโอกาสทางเศรษฐกิจในโลกยุคใหม่

รัฐบาลจึงประกาศนโยบายผลักดันประเทศไทยสู่สังคมคาร์บอนต่ำ เพื่อรับมือกับการค้าระหว่างประเทศด้วยการตั้งเป้าให้ไทยบรรลุการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิให้เป็นศูนย์ ภายในปี 2050 จากเดิมที่ตั้งเป้าหมายไว้ในปี 2065 เป็นการเร่งเป้าหมาย Net Zero ให้เร็วขึ้น 15 ปี ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในเชิงนโยบายด้านสภาพภูมิอากาศของไทย นับตั้งแต่

ได้มีการตั้งเป้าหมาย Net Zero อย่างเป็นทางการกับประชาคมโลกในปี 2021 รัฐบาลเดินทางร่วมมาตรการเฝ้าระวังและสนับสนุนเทคโนโลยีสะอาด เช่น พลังงานทดแทนและพลังงานหมุนเวียน เพื่อบรรลุเป้าหมาย Net Zero ให้เร็วขึ้น

...เปลี่ยนภาวะโลกร้อนให้เป็นโอกาสใหม่ที่จะบูรณาการสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีเข้าด้วยกัน...

ที่มา : ESG Professional Thailand

พระมหากรุณาธิคุณ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี อุปนายิกาผู้อำนวยการสภากาชาดไทย

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายโดยเสด็จพระราชกุศลบำรุงสภากาชาดไทย
สำหรับใช้ในกิจการสภากาชาดไทย และสำนักงานต่าง ๆ ของสภากาชาดไทย

รายละเอียด 10,000,000.00 บาท จำนวน 2 ราย

- นายวิรัช ชื่นนิเมชาว์
- นายรณชัย รัตนถาวร

รายละเอียด 4,000,000.00 บาท จำนวน 1 ราย

- นายสรวิทย์ เหมนนท์

รายละเอียด 2,519,000.00 บาท จำนวน 1 ราย

- นายภัคพล งามลักษณ์

รายละเอียด 2,000,000.00 บาท จำนวน 4 ราย

- นางดวงใจ วลัยเสถียร
- นางสาวอาบทิพย์ สุริยมงคล
- นางอาภรณ์ กวินอนันต์
- นายมงคล จิรพัฒน์กุล

รายละเอียด 1,500,000.00 บาท จำนวน 1 ราย

- นางชมพูนุท เตชะไพบูลย์

รายละเอียด 1,000,000.00 บาท จำนวน 14 ราย

- พระมหาคณานันธธรรมวชิราวุธ ธรรมรงค์ ดินเรียน
- นายวิฑูร บัญรัตนกรกิจ
- นายวิทิต บัญรัตนกรกิจ
- นางสาวจันทวรรณ เรืองพัฒนา
- นางสาวณดณ โกรพินธานนท์
- นางเกศณี จิรวัดน์วงศ์
- นายมานะ ลีโกมลชัย
- ศาสตราจารย์พิเศษกิตติพงศ์ อรุณพัฒน์พงศ์
- นายวิโรจน์ บัญรัตนกรกิจ
- นางมุกดา พงศ์ธาดา
- นายทง ลีอิสสระนุกุล
- นายศิริรัช ไรจนพฤษ
- นายธิตธรรม ไรจนพฤษ
- นางจันทร์ทอง-นายสุรวิทย์ อริยพันธ์พิทักษ์

รายละเอียด 600,009.00 บาท จำนวน 1 ราย

- นายชูศักดิ์ วงศ์ปัญจพล

รายละเอียด 600,000.00 บาท จำนวน 3 ราย

- นายทศพล เกิดศิริชัยรัตน์
- นายณรรวิทย์ พุ่มจันทร์
- นายอนวัช แก้วเอี่ยม

รายละเอียด 500,000.00 บาท จำนวน 9 ราย

- นายบรรยงค์ และท่านผู้หญิงภรณี ลำคำ
- คุณวณิ นาควัชร
- นางสุวิมล โสภณารมณ
- นางล้วนมณี อัสวานนท์
- นายดิศกร กุณธร
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์วนิดา นาควัชร
- นายวิระ นาควัชร
- นายสิงห์ ตังทัตสวัสดิ์
- นายอาเล็ก โกรพินธานนท์

ศรัทธาเพื่อกาชาด

บริจาคเงินสมทบทุนต่าง ๆ

สมทบโครงการศูนย์มะเร็งแบบบูรณาการ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

- นางสาวเกรช ลีสวัสดิ์ตระกูล	5,000,000.00	บาท
- นายสัมพันธ์ รัตนสวัสดิ์	3,000,000.00	บาท
- นายสุวรรณ งามประเสริฐวงศ์	1,500,000.00	บาท
- คุณวาปี-ท่านผู้หญิงเหมือนจิต ภิรมย์ภักดี	1,000,000.00	บาท
- นางสาววิลาวรรณ วนครงค์วรรณ	1,000,000.00	บาท
- นางผาณิต ลิ้มสวัสดิ์วงศ์	1,000,000.00	บาท
- นางอัญชนา ศักดิ์สูง	1,000,000.00	บาท

ตั้งทุน “นายสี-นางเนย คุณพนิชกิจ” เพื่อผู้ป่วยยากไร้และพระภิกษุสามเณรอาพาธ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

- ครอบครัว คุณพนิชกิจ	10,000,000.00	บาท
-----------------------	---------------	-----

ตั้งทุน “หลวงและนางสิริกาญจนเสวก นางสาวศุภา สิริกาญจน นายเมธและนางบังอร ศตวุฒิ”

- นางดนุชา คุณพนิชกิจ	50,000.00	บาท
-----------------------	-----------	-----

สมทบทุน “สมเด็จพระญาณสังวรสมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก (สวทตฺตโน เจริญ คุชวัตร)”

- หลวงพ่อสามดวงจันทโชโต-บ.เวลทอรอนฯ & คณะศิษยานุศิษย์ วัดป่าสายกรรมฐาน	621,244.30	บาท
- นางสาวมาลี ตันท์วณิช	500,000.00	บาท

สมทบทุน “ประทีป-รัตนา ประจักษ์ธรรม”

- นายประทีป ประจักษ์ธรรม	1,050,000.00	บาท
- ทันตแพทย์หญิงนงลักษณ์ สมบุญธรรม	211,000.00	บาท
- นางรัตนา ประจักษ์ธรรม	200,000.00	บาท
- นางชาลิณี เหล่าสุวรรณ	50,000.00	บาท
- นายสาริน เหล่าสุวรรณ	50,000.00	บาท
- นายภูวิศ ประจักษ์ธรรม	50,000.00	บาท

สมทบทุน “นางประดับ จันทามงคล และครอบครัว”

- นางสาววรรณิ จันทามงคล	300,000.00	บาท
- นายทวี จันทามงคล	50,000.00	บาท

บริจาครถตู้โดยสาร COMMUTER สีขาว จำนวน 1 คัน เพื่อใช้ในการกิจการสำนักงานยุวกาชาดและอาสาสมัครกาชาด

- พระภิกษุสินทรัพย์ สิริรัง		
-----------------------------	--	--

บริจาคที่ดิน จำนวน 3 แปลง (ไม่มีสิ่งปลูกสร้าง) ตำบลลำผักกูด อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เพื่อใช้ในการกิจการของสภากาชาดไทย

- นางพรรณิ ศศิริพิบูลย์	คิดเป็นมูลค่า	1,500,000.0	บาท
-------------------------	---------------	-------------	-----

บริจาคที่ดิน (ไม่มีสิ่งปลูกสร้าง) จำนวน 1 ไร่ 2 งาน 90 ตารางวา 1 แปลง

ตำบลกลางดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อใช้ในการกิจการของสภากาชาดไทย

- นางอมรยุพา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	คิดเป็นมูลค่า	607,200.00	บาท
--------------------------------	---------------	------------	-----

e

ditor

บทบรรณาธิการ

นิตยสารสนองโอรุฉบับนี้ ขอน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงอุทิศพระวรกายและพระราชหฤทัยทรงงานเพื่อพสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด ทรงสนับสนุนและทรงเป็นหลักชัยสำคัญของสภากาชาดไทย ในฐานะพระบรมราชูปถัมภ์และสภานายิกา ด้วยพระราชกรณียกิจอันเปี่ยมด้วยพระเมตตาและพระวิสัยทัศน์อันกว้างไกล ได้หล่อหลอมให้สภากาชาดไทยยืนหยัดทำหน้าที่ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยความมีมนุษยธรรมมากกว่า 133 ปี

ในวาระขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช 2569 นี้ นิตยสารสนองโอรุขอส่งความปรารถนาดี และคำอวยพรไปยังผู้อ่านทุกท่าน ให้มีความสุข สุขภาพแข็งแรง และมีพลังใจ พลังกาย ในการร่วมสร้างสังคมแห่งการให้ไปด้วยกัน

สวัสดีปีใหม่ค่ะ

สแกน QR CODE เพื่อติดตามอ่านนิตยสารสนองโอรุสภากาชาดไทย

ในรูปแบบออนไลน์ หรืออ่านได้ที่ <https://ebook.redcross.or.th>

แบ่งปันเรื่องราวที่น่าสนใจได้ที่ e-mail : chaloemrat.n@redcross.or.th

**พระรูปปั้นขุนตำ ภายในศาลาราชการุณย์
พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง สภานายิกาสภาภาคไทย
ที่ศูนย์ราชการุณย์สภากาชาดไทย เขาล้าน จังหวัดตราด**

